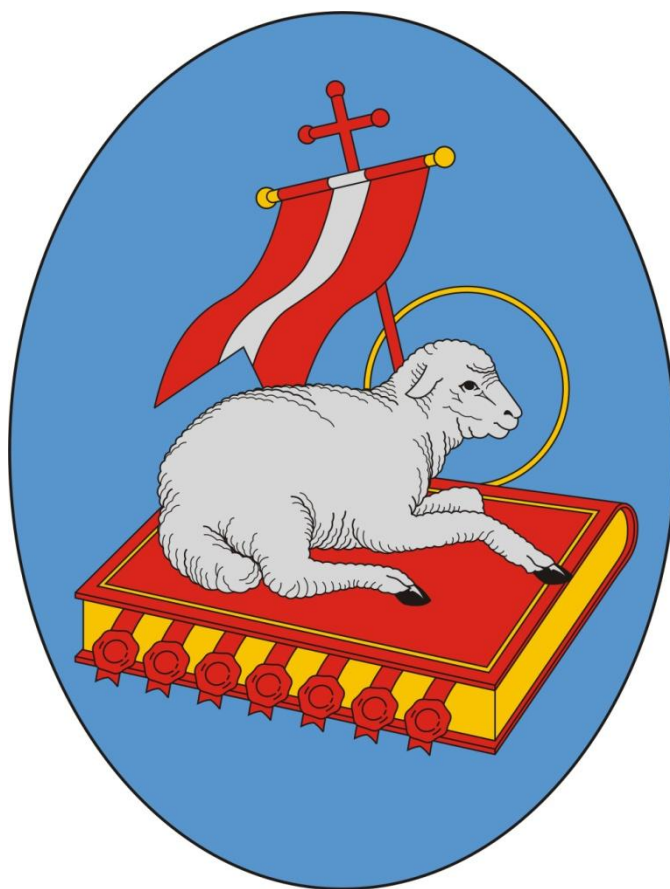

CSANYTELEK KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Települési Esélyegyenlőségi Helyzetelemzés és Program

2011

Tartalomjegyzék

1. BEVEZETÉS	3
1.1. A települési esélyegyenlőségi helyzetelemzés és esélyegyenlőségi program célja.....	4
1.2. Törvényi szabályozás.....	7
2. TELEPÜLÉSI ESÉLYEGYENLŐSÉGI HELYZETELEMLZÉS	11
2.1. Demográfia.....	11
2.2. A szociális intézményrendszer bemutatása.....	13
2.3. Egészségügyi ellátás.....	25
2.4. Oktatás.....	26
2.5. Közművelődés.....	27
2.6. Foglalkoztatási helyzet és munkanélküliség.....	28
2.7. Gender.....	29
2.8. A fogyatékkal élő személyek helyzete	30
2.9. A roma és alacsony státuszú lakosság helyzete.....	30
3. INTÉZKEDÉSI TERV	31
4. BEAVATKOZÁSI TERÜLETEK	35
5. PROBLÉMA MEGOLDÁSI TERV.....	56
6. KÖTELEZETTSÉGEK ÉS FELELŐSSÉG.....	59
7. AKCIÓTERV.....	60
8. BEAVATKOZÁSOK.....	61
9. INTÉZKEDÉSI TERV	62
10. MEGVALÓSÍTÁS	67
11. MONITORING ÉS NYILVÁNOSSÁG.....	70
12. KOCKÁZATELEMZÉS	72
13. KONZULTÁCIÓ ÉS VISSZACSATOLÁS.....	73
14. KÖTELEZETTSÉGEK ÉS FELELŐSSÉG (SZANKCIONÁLÁS)	74
15. LEGITIMÁCIÓ.....	76

1. BEVEZETÉS

A mindenki számára egyenlő esélyeket biztosító társadalom megköveteli a társadalmi érvényesülést gátló akadályok elmozdítását, valamint egy olyan légkör kialakítását, melyben a sokféleség a társadalmi-gazdasági életerő forrását jelenti.

Az elvárások alapján az országok – régiók, kistérségek, települések – feladata a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése.

Az esélyegyenlőség biztosítása és előmozdítása jól elkülöníthető fogalmak, melyek egyben egymást kiegészíthető célokat jelölnek meg:

- az esélyegyenlőség biztosítása olyan, általában passzív cselekedet, amely valamit kinyit, lehetővé tesz az adott védett csoport számára is,
- az esélyegyenlőség előmozdítása aktív cselekedet, melynek eredményeként a védett csoport tagjai valóban élni tudnak a számukra is nyitott lehetőségekkel.

Az esélyegyenlőség érvényesüléséről csak akkor beszélhetünk, ha mindkét cél egyszerre teljesül: az adott védett csoport tényleges résztvevővé válik.

Ennek érdekében a fogadókésztséget fejleszteni kell, ki kell alakítani

- a megkülönböztetés tilalmát,
- az egyenlő bánásmódot,
- az emberi méltóság tiszteletben tartását,
- a társadalmi szolidaritást.

Az esélyegyenlőség pozitív befolyásolásához megerősítő intézkedéseket kell kidolgozni, melynek stratégiai terve az esélyegyenlőségi program. A program része

- a körültekintő, részletes helyzetelemzés,
- az alapelvek, célok meghatározása,

- a továbblépés lehetőségeinek megkeresése a partnerségi megközelítés lehetőségének számba vételével.

Az esélyegyenlőség előmozdítása konkrét, a hátrányok kiegyenlítését segítő intézkedések végrehajtásával érhető el. Ennek érdekében az állami intézkedések keretén belül a területet érintő szabályozás olyan lehetőségeket biztosít, melyek a közösségi erőforrások leghatékonyabb felhasználását teszik lehetővé.

1.1. A települési esélyegyenlőségi helyzetelemzés és esélyegyenlőségi program célja

Az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra vonatkozó szabályozás (1083/2006/EK rendelet) kiemeli két olyan horizontális elvárást, amelyet minden pályázat tervezése során figyelembe kell venni: *az egyik az esélyegyenlőség a másik pedig a fenntartható fejlődés.* Az Európai Bizottság javaslatára és a sajátos magyar adottságok és problémák figyelembe vételével 5 olyan terület került kijelölésre, melyek hozzájárulhatnak az esélyegyenlőségi célcsoportok hazai helyzetének javulásához. A települési esélyegyenlőségi helyzetelemzés és program kidolgozásakor az 5 célcsoport esélyegyenlőségi helyzetét vizsgáljuk meg a települési ellátórendszerhez történő hozzáférés tükrében.

Az 5 fő esélyegyenlőségi terület és célcsoport

1. Családbarát körülmények megteremtése, erősítése települési szinten

A fogalom legszűkebb értelmezése szerint a családbarát intézkedések elsősorban a kisgyermeket nevelő szülőket hivatottak segíteni abban, hogy mind munkájukat, mind családi-háztartási kötelezettségeiket el tudják látni. A gyermekek társadalmi helyzetének javítása, a gyermekszegénység elleni küzdelem és a családjukból kiemelt gyermekek integrációja kulcsfontosságú a szegénység és a kirekesztődés újratermelődési folyamatainak megállításában. Az oktatásban is szükséges a szegregációs iskolai gyakorlatok elleni küzdelem és a hátrányos helyzetű tanulók oktatási esélyeinek növelése. A gyermeket nevelő

családok jövedelemteremtő képességének támogatása és anyagi biztonságának megőrzése miatt különös hangsúlyt kell helyezni a gyermekjóléti és a családokat segítő-támogató szolgáltatásokra. Ahhoz, hogy a szülők munkaerőpiacra történő visszatérését elősegítsük, fokozott hangsúlyt kell helyezni a gyermekek napközbeni ellátására. Szintén fontos terület még a gyermekbántalmazás elleni küzdelem és a gyermekek jogainak figyelembevétele.

2. Nemek (férfiak és nők) közti esélykülönbségek csökkentése

A nők teszik ki a népesség felét, és sajátos problémáik alapvető társadalmi kérdéseket érintenek. 2003-ban Magyarországon a 15-64 éves nők 51%-a, a férfiak 63%-a volt foglalkoztatott. A nők munkahelyi hierarchiában elfoglalt helye úgy jellemezhető, hogy minél lejjebb megyünk a foglalkozások rangsorában, annál több nőt találunk az alacsonyabb keresetet jelentő és alacsonyabb presztízsű állások betöltői között, a vertikális szegregáció erősödésére utal a női vezetők rendkívül alacsony aránya. A nők és a férfiak munkaerő-piaci esélyegyenlőségének alapvető feltételei közé tartoznak a családi és munkahelyi kötelezettségek összehangolását lehetővé tevő családtámogatási ellátások, az elérhető és megfelelő minőségű gyermekgondozási, illetve a gondozásra szoruló családtag ellátását segítő szolgáltatások, valamint a családi kötelezettségeket rugalmasan figyelembe vevő munkaszervezetek és foglalkoztatási formák elterjesztése.

3. A fogyatékkal élők életminőségének javítása, az akadálymentesítés előrehaladása

A fogyatékos népességben belül továbbra is a mozgássérülteké a legnépesebb csoport, a társadalom életének szinterein való megjelenésük alapfeltétele az akadálymentesítés. Rajtuk kívül haszonélvezői az akadálymentes környezetnek a kisgyermekes, babakocsival közlekedő szülők, a beteg és idős emberek is.

Az esélyegyenlőség szempontjainak vizsgálatánál két tényező kerül értékelésre: az építési beruházások esetében a fizikai akadálymentesítés, a többi fejlesztés esetében a fogyatékkal élők számára biztosított info-kommunikációs hozzáférés az eszközök, szolgáltatások használatához (vakbarát számítógépes és egyéb eszközök, könnyen érthető kommunikáció, stb.).

Magyarországon az 1990-es évtizedben jelentősen visszaesett a foglalkoztatottság, és ez a fogyatékos emberek munkaerő-piaci helyzetére is hatással volt. A foglalkoztatottak aránya Magyarországon a fogyatékkal élők körében 2001. évi népszámlálás adatai szerint 9 százalékra csökkent.

Fogyatékos személy: aki érzékszervi, így különösen látásszervi, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során (lásd A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 4. §-át).

A fogyatékkal élők munkaerőpiacon való megjelenésének előmozdítása érdekében szükséges a fogyatékkal élők számára az akadálymentes környezet kialakítása, továbbá a közlekedési nehézségek miatt a távmunka lehetőségének biztosítása.

A szociális ellátások területén a fogyatékossgal élő személyek esetében a saját lakókörnyezetben történő segítségnyújtás kap prioritást.

4. Romák életminőségének és munkapiaci esélyeinek javítása

Azt a személyt tekintjük romának, aki annak vallja magát. Valamely nemzeti, etnikai csoporthoz tartozás (roma származás) vállalása és kinyilvánítása az egyén kizárólagos és elidegeníthetetlen joga, ezért a kisebbségi csoporthoz tartozás kérdésében nyilatkozatra senki sem kötelezhető, kivétel, amennyiben a törvény vagy a végrehajtására kiadott jogszabály valamely kisebbségi jog gyakorlását az egyén nyilatkozatához köti (lásd A nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvény 7. § (1)-(2) bekezdését). A roma népesség foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, jövedelmi és lakhatási helyzetére vonatkozó mutatók messze elmaradnak a nem-roma lakosság mutatóitól. A romák integrációjának érdekében első lépésként a következő intézkedések meghozatalára kerülhet sor: az életminőség javítása érdekében a roma telepek felszámolására, integrált oktatás és képzés elősegítésére, a foglalkoztatás növelésére, és az információs társadalomba való integrációra.

5. Más sajátos élethelyzetű csoportok társadalmi esélyeinek javítása

A fő esélyegyenlőségi célcsoportok mellett a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok esélyegyenlőségének elősegítése tartozik a program fő céljai közé. Az egyik ilyen fő veszélyeztetett csoport a gyermekek. A gyermekek szegénységének kockázatát növelő tényező közé tartozik a szülő kereső foglalkozásának hiánya, a nagycsaládban való nevelkedés, illetve a nem megfelelő, egészségtelen lakóhely. A gyermekszegénység kezelésének egyik kulcskérdése a szülők foglalkoztatási esélyeinek növelése, de természetesen további eszközt jelentenek a pénzügyi és természetbeni támogatások, a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatások.

A másik kiemelt társadalmi csoport az idős emberek csoportja. A magyar társadalom elöregedő társadalom. Az elöregedés kihívásaira adott válaszok az „aktív öregedés” ezért nálunk is egyre inkább a figyelem középpontjába kerül. Az aktív és méltó időskor érdekében szükséges az idős emberek aktív és széleskörű részvételének elősegítése, ennek érdekében idősbarát fizikai és társadalmi környezet megteremtése, és a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés bővítése.

1.2. Törvényi szabályozás

A 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról kimondja, hogy:

Az Országgyűlés elismerve minden ember jogát ahhoz, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen, azon szándékától vezérelve, hogy hatékony jogvédelmet biztosítson a hátrányos megkülönböztetést elszenvedők számára, kinyilvánítva azt, hogy az esélyegyenlőség előmozdítása elsősorban állami kötelezettség, tekintettel az Alkotmány 54. § (1) bekezdésére, 70/A. §-ára, valamint a Köztársaság nemzetközi kötelezettségeire és az európai közösségi jog vívmányaira a következő törvényt alkotja:

Általános rendelkezések

1. § Az egyenlő bánásmód követelménye alapján a Magyar Köztársaság területén tartózkodó természetes személyekkel, ezek csoportjaival, valamint a jogi személyekkel és a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetekkel szemben e

törvény rendelkezései szerint azonos tisztelettel és körültekintéssel, az egyéni szempontok azonos mértékű figyelembevételével kell eljárni.

2. § Az egyenlő bánásmód követelményére vonatkozó, külön jogszabályokban meghatározott rendelkezéseket e törvény rendelkezéseivel összhangban kell alkalmazni.

A törvény kitér természetesen az egyes részterületekre is, mégpedig a következőképpen:

Az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése egyes területeken

Foglalkoztatás

21. § Az egyenlő bánásmód követelményének sérelmét jelenti különösen, ha a munkáltató a munkavállalóval szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést alkalmaz, különösen a következő rendelkezések meghatározásakor, valamint azok alkalmazásakor:

- a) a munkához való hozzájutásban, különösen nyilvános álláshirdetésben, a munkára való felvételben, az alkalmazási feltételekben;
- b) a foglalkoztatási jogviszony vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony létesítését megelőző, azt elősegítő eljárással összefüggő rendelkezésben;
- c) a foglalkoztatási jogviszony vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony létesítésében és megszüntetésében;
- d) a munkavégzést megelőzően vagy annak folyamán végzett képzéssel kapcsolatosan;
- e) a munkafeltételek megállapításában és biztosításában;
- f) a foglalkoztatási jogviszony vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony alapján járó juttatások, így különösen a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. Törvény 142/A. § (3) bekezdésében meghatározott munkabér megállapításában és biztosításában;
- g) a tagsággal vagy részvétellel kapcsolatban a munkavállalók szervezeteiben;
- h) az előmeneteli rendszerben;
- i) a kártérítési, valamint a fegyelmi felelősség érvényesítése során.

Szociális biztonság és egészségügy

24. § Az egyenlő bánásmód követelményét a szociális biztonsággal összefüggésben érvényesíteni kell különösen

- a)* a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, valamint
- b)* a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása során.

25. § (1) Az egyenlő bánásmód követelményét az egészségügyi ellátással összefüggésben érvényesíteni kell különösen az egészségügyi szolgáltatásnyújtás, ezen belül

- a)* a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel,
- b)* a gyógyító-megelőző ellátás,
- c)* a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata,
- d)* az élelmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

(2) Törvény, illetőleg törvény felhatalmazása alapján kormányrendelet e törvény rendelkezéseivel összhangban az egészségi állapot vagy fogyatékoság, illetve a 8. §-ban meghatározott tulajdonság alapján a társadalom egyes csoportjai részére a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül többletjuttatásokat állapíthat meg.

Lakhatás

26. § (1) Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti különösen a 8. §-ban meghatározott tulajdonságok szerint egyes személyeket

- a)* közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetéssel sújtani a lakhatást segítő állami vagy önkormányzati támogatások, kedvezmények vagy kamattámogatás nyújtásával kapcsolatosan,
- b)* hátrányos helyzetbe hozni az állami vagy önkormányzati tulajdonú lakások és építési telkek értékesítése vagy bérbeadása feltételeinek meghatározása során.

(2) A használatbavételi és egyéb építési hatósági engedély kiadásának megtagadása, illetve feltételhez kötése sem közvetlenül, sem közvetve nem alapulhat a 8. §-ban meghatározott tulajdonságokon.

(3) A lakáshoz jutási feltételek meghatározása nem irányulhat arra, hogy a 8. §-ban meghatározott tulajdonságok szerint egyes csoportok valamely településen, illetve településrészen mesterségesen, nem a csoport önkéntes elhatározása alapján elkülönüljenek.

Jelen esélyegyenlőségi helyzetelemzés és program Csanytelek Község társadalmi esélyegyenlőségének előmozdítását kívánja elősegíteni.

Az esélyegyenlőség érvényesítése érdekében és az egyenlő hozzáférés biztosításának elve alapján külön figyelmet kell fordítani az első fejezetben kiemelt 5 fő esélyegyenlőségi csoportra. Továbbá jelen esélyegyenlőségi helyzetelemzés és terv célul tűzi ki a 2003-évi CXXV egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény alapján, az egyes részterületeken, mint foglalkoztatás, szociális biztonság és egészségügy, lakhatás, oktatás és képzés a társadalmi esélyegyenlőség meglétének vizsgálatát, illetve amely területeken szükséges, ott a társadalmi esélyegyenlőség javítását.

2. TELEPÜLÉSI ESÉLYEGYENLŐSÉGI HELYZETELEMZÉS

Csanytelek a dél-alföldi régióban, Csongrád megyében, a Tisza jobb partján fekszik. Távolsága Csongrádtól 14, Szegedtől 40 km. Megközelítése alsóbbrendű utakon lehetséges. Vasútállomással nem rendelkezik a település.

Közigazgatásilag a Dél-Alföldi Régióban, Csongrád megye csongrádi kistérségében található.

2.1. Demográfia

	1995	2011
Lakónépesség száma	3091	2871
Állandó népesség száma	3121	2977
Állandó népességből a 0-2 évesek száma	93	71
Állandó népességből a 3-5 évesek száma	97	89
Állandó népességből a 6-14 évesek száma	254	310
Állandó népességből a 15-18 évesek száma	174	149
Állandó népességszám változása 1995-2011 (- / +)		-220
Nők száma	1618	1554
Férfiak száma	1503	1423

Forrás: Polgármesteri Hivatal

Az elmúlt tizenöt évben a település állandó népességének száma 7%-kal csökkent.

A számadatok tükrében megállapítható, hogy a nők aránya a férfi állandó népességhez viszonyítva átlag 10% magasabb ugyan ezen időszak alatt.

Mindenképpen fontos megjegyezni, hogy a Csanyteleket érintő visszaesés többszörösen meghaladja a megyei átlagot. A település korcsoportos összetételét vizsgálva azt kell megállapítanunk, hogy jelentősen magasabb a 60 évesnél idősebb lakosság aránya, mint a megye egész területén. Ez az érték 2001-ben 25,45% volt, ami azt mutatja, hogy a lakosság egynegyede a legidősebb korcsoportba tartozik – a kérdés foglalkoztatási szempontból is jelentőséggel bír, hiszen feltételezhetően az idős lakosság nagy arányban az inaktívok közé tartozik, ugyanakkor a kistérségi és városi lakosság fogyásának is egyik magyarázatául szolgál.

Az idős lakosság jelenléte a kistérségi arányoknak megfelelően igen magas (24,82%), a pozitívum a megyéhez képest 4%-ot meghaladó. A 0-14 éves korosztályba tartozók lakosságán belüli aránya a megyei, kistérségi és városi adatok esetében nem mutat komoly eltérést, ugyanakkor a 15-59 évesek aránya a kistérségihez közeli, tehát a megyeitől jóval alacsonyabb értéket mutat.

Mindent összevetve kijelenthető, hogy a település lakossága folyamatosan csökken, ezen túlmenően pedig viszonylag kedvezőtlenül alakul a lakosság kormegoszlása is. A népességfogyás legfontosabb okaként elemzésünk eredményeként a természetes fogyás folyamatát nevezhetjük meg.

A lakónépesség kor szerinti összetétele és annak változása

	1995	2011
0-18 évesek	597	584
19-39 évesek	930	756
40 – 59 évesek	683	810
60-75 évesek	596	479
75 év felettek	285	242

Forrás: Önkormányzati adatok

Öregedési index

év	Öregedési index
1999	98,3
2003	106,1
2011	114,2

Forrás: KSH, önkormányzati adatok

Az öregedési index jól mutatja, hogy fokozatosan nő a 60 év felettek száma, míg a gyermeklétszám csökken.

2.2. A szociális intézményrendszer bemutatása

A szociális ellátórendszert és intézményeit, mint ahogy több más ágazatban működő intézményt is, a Csongrádi Kistérség Többcélú Társulása tartja fent. A társulásban a kistérség négy települése: Csongrád, Csanytelek, Felgyő és Tömörkény vesz részt.

A Társulás ellátja a kistérség területén a szociális tevékenységet, fenntartja, működteti a szociális szolgáltatásokat végző intézményeket.

A társulás végzi az Sztv. 57§ (1) szerinti személyes gondoskodás keretébe tartozó szociális alapszolgáltatások közül a

- a tanyagondnoki szolgáltatást,
- a szociális étkeztetést,
- a házi segítségnyújtást,
- a családsegítést,
- a közösségi ellátást,
- a támogató szolgáltatást,
- a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást,
- és a nappali ellátás szolgáltatását (idősek nappali ellátása, pszichiátriai).

A társulás, intézményfenntartóként, a személyes gondoskodás keretébe tartozó, az Sztv. 57§ (2) bekezdés a.) pontja szerinti időskorúak ápolását és gondozását nyújtó alábbi otthont tartja fenn: **Remény Szociális Alapszolgáltató Központ**

A Társulás közösen biztosít egyes gyermekjóléti alapellátásokat:

- Gyermekjóléti szolgálat. A Társulás kistérségi szinten biztosítja a gyermekjóléti alapellátást, a Csongrádi Kistérség Többcélú Társulása által fenntartott Szociális Ellátások Intézménye keretében Felgyő, Csongrád és Tömörkény területén illetve Csanytelek területén a társulás által fenntartott intézménye keretében
- A Társulás 2007. augusztus 1.-től kistérségi szinten biztosítja a gyermekek átmeneti ellátását, az általa fenntartott Csongrádi Kistérség Egyesített Alapfokú Oktatási Intézmény keretében működő Gyermekek Átmeneti Otthonában. A Gyermekek Átmenti Otthonát 2011. április 1.-től a Szociális Ellátások Intézménye működteti.

A Társulás fenntartásában működő intézmények, szolgáltatások

Szociális Ellátások Intézménye – integrált szervezeti formában működik.

Az intézmény székhelye: 6640 Csongrád, Vasút u. 92.

Az intézmény Csanyteleken is rendelkezik irodával (6647 Csanytelek, Kossuth L. u. 39.), ahol jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátás, támogató szolgáltatás érhető el.

Remény Szociális Alapszolgáltató Központ – integrált szervezeti formában működik.

Az intézmény székhelye:

6647 Csanytelek Kossuth u. 39.: Idősek otthona, idősek nappali ellátása, házi segítségnyújtás, étkeztetés.

Az intézmény telephelyei:

6647 Csanytelek Kossuth u. 34.: családsegítés

6647 Csanytelek Radnóti u. 2.: gyermekjóléti szolgáltatás

Étkeztetés

Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről gondoskodnak, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük, vagy hajléktalanságuk miatt.

Az étkeztetés biztosítása minden települési önkormányzat kötelező feladata. A társulás fenntartásában működő intézmények mindegyike biztosítja ezen szolgáltatást. Az igénybevevők száma folyamatosan növekszik.

Remény Szociális Alapszolgáltató Központ					
Korcsoportok	2006.12.31.	2007.12.31.	2008.06.30.	2009.12.31.	2010.12.31.
0-18 éves	-	-	-	-	-
19-39 éves	-	-	-	1	1
40-59 éves	4	9	5	4	5

60-69 éves	5	7	7	9	6
70-79 éves	14	13	15	13	15
80- éves	14	16	14	18	12
összesen:	37	45	41	45	39

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

Az ellátásban várákozók nincsenek, az étkeztetést igénybe vevők száma évről-évre jelentősen növekszik. A működési engedély határozatlan időre szól.

A szolgáltatást 0,5 fő, szakképzett személy látja el napi 2 órában, de az előírt szakmai létszám biztosítása érdekében 0,5 fő szociális gondozó felvétele szükséges lenne

Házi segítségnyújtás

A házi segítségnyújtás az étkeztetés mellett az egyik legfontosabb alapszolgáltatás, amelyet minden települési önkormányzatnak kötelezően biztosítani kell. A házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. A házi segítségnyújtás igénybevételét megelőzően az intézményvezetőnek vizsgálni kell a gondozási szükségletet, melynek megfelelő időtartamban, de legfeljebb napi négy órában kell nyújtani.

A Remény Szociális Alapszolgáltató Központ Csanytelek község területén biztosítja a szolgáltatást.

Korcsoportok	2006.12.31.	2007.12.31.	2008.06.30.	2009.12.31.	2010.12.31.
0-18 éves	-	-	-	-	-
19-39 éves	1	-	-	-	-
40-59 éves	-	1	2	-	-
60-69 éves	4	4	2	6	2
70-79 éves	10	16	14	11	9
80- éves	13	13	16	11	14
összesen:	28	33	34	27	25

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

A Társulás kereteiben működő szolgáltatások működési engedélye határozatlan időre szól, a Remény Szociális Alapszolgáltató Központ 27 fő ellátását tudja biztosítani.

A Remény Szociális Alapszolgáltató Központ 2010. decemberéig ideiglenes működési engedéllyel rendelkezett 33 fő vonatkozásában a hiányzó személyi feltételek miatt. Csanyteleken az ellátást átlagosan 12-18-an veszik igénybe, ezért 27 fő ellátására kérelmezték a házi segítségnyújtást, mely működési engedély 2010. december 21. napjától határozatlan időre szól.

Az intézményben Csanyteleken 3 fő látja el a feladatot.

Családsegítés

A családsegítés feladata a szociális és mentális problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízis helyzetbe került személyek, családok életvezetési képességének megőrzése, krízishelyzetek megelőzése, valamint megszüntetésének elősegítése. A családsegítő szolgálat családgondozói feladatokat lát el, ellátásokat közvetít és szervezési tevékenységet végez.

Családsegítő szolgáltatást Csanyteleken a Remény Szociális Alapszolgáltató Központ biztosít.

Az ellátottak kor szerinti összetétele:

Korcsoportok	2006.12.31.	2007.12.31.	2008.06.30.	2009.12.31.	2010.12.31.
0-6 éves	-	-	-	25	2
7-13 éves	1	1	1	30	15
14-17 éves	-	3	5	82	3
18-59 éves	112	206	224	176	212
60-	17	30	25	51	85
összesen:	130	240	255	364	317

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

A szolgáltatásra várakozó nincs. A szolgáltatás működési engedélye határozatlan idejű.

A Csanyteleken működő családsegítő szolgáltatást 1 fő szakképzett dolgozó látja el, napi 8 órában.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló időskorú, valamint fogyatékos személyek részére

nyújtott ellátás. Segítségével fenntarthatók a biztonságos életvitel feltételei, krízishelyzetben lehetőséget nyújt az ellátást igénybevevő személynél történő gyors megjelenésre és segítségnyújtásra. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás 100 kihelyezett készülékkal – teljes kihasználtsággal – a Szociális Ellátások Intézménye biztosítja a társulás összes településén és megállapodás alapján Tiszasas településen. Csanytelek településen összesen 27 készülék került kihelyezésre.

Az ellátottak és a várakozók kor szerinti összetétele a kistérségben:

Korcsoportok	Ellátást igénybevevők száma- 2008. jún. 30.	Ellátásra várakozók száma - 2008. jún.30.	Ellátást igénybevevők száma- 2009.12.31.	Ellátásra várakozók száma - 2009.12.31.	Ellátást igénybevevők száma- 2010.12.31.	Ellátásra várakozók száma - 2010.12.31.
0-18 éves	-	-	-	-	-	-
19-39 éves	-	-	-	-	-	-
40-59 éves	4	-	2	-	2	-
60-69 éves	5	1	7	6	9	-
70-79 éves	29	6	32	9	43	5
80- éves	42	3	39	10	46	7
összesen:	80	10	80	25	100	12

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

A szolgáltatás működési engedélye határozatlan időre szóló.

A szolgáltatásban 24 fő dolgozó vesz részt megbízási jogviszonyban, 24 órás ügyeleti rendszerben.

A szolgáltatásra folyamatosan van igény, az otthonukban élő idős, beteg embereknek biztonságot nyújt a jelzőberendezés. Az adatokból jól látható, hogy az igénybevétel jelentős részét az időskorúak képezik.

A riasztás diszpécser központon keresztül történik. A gesztor település és egyben a diszpécser központ: Csongrádi Gondviselés Háza /Csongrád, Vasút u. 92./, ahol a mindenkori műszakos gondozó fogadja és továbbítja a készenlétben lévő gondozónőnek a riasztást.

2007. évben a segélyhívások száma: 80 eset. A segélyhívások megoszlása főbb okok szerint:

A segélyhívás oka	A segélyhívások száma
Pszichés probléma	13
Szomatikus probléma	-
Betegség, rosszullét	47
Krízishelyzet	1
Higiénés szükséglet miatt	-
Téves riasztás	17
Segítés az esti lefekvéshez	-
Egyéb okok	2

2010. évben a segélyhívások száma: 45 eset. A segélyhívások megoszlása főbb okok szerint:

A segélyhívás oka	A segélyhívások száma
Pszichés probléma	2
Szomatikus probléma	9
Betegség, rosszullét	8
Krízishelyzet	3
Higiénés szükséglet miatt	2
Téves riasztás	17
Segítés az esti lefekvéshez	-
Egyéb okok	4

2010. évben 15 fő került ki az ellátásból, melynek okai: 7 fő elhalálozott, 3 fő bentlakásos intézményi elhelyezésbe került, 1 fő tartós kórházi kezelésben részesült, 1 fő elköltözött, 2 fő egyéb szociális ellátást vett igénybe, 1 fő kérte a szolgáltatás megszüntetését.

A fenti adatokból is látszódik, hogy a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás igénybevételének igénye folyamatosan növekszik.

Csanytelek külterületi lakosainak 17 készülék került kihelyezésre 2011. évben.

Idősek nappali ellátása

A szolgáltatást a Remény Szociális Alapszolgáltató Központ Csanytelek község közigazgatási területén 40 férőhellyel biztosítja.

Az ellátást igénybevevők kor szerinti megoszlása:

Korcsoportok	2006.12.31.	2007.12.31.	2008.06.30.	2009.12.31.	2010.12.31.
0-18 éves	-	-	-	-	-
19-39 éves	-	1	-	-	-
40-59 éves	15	15	15	14	9
60-69 éves	13	11	12	11	15
70-79 éves	11	17	14	12	12
80- éves	4	2	4	5	4
összesen:	43	46	45	42	40

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

Idősek otthona

Az önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képes személyek napi legalább háromszori étkeztetéséről, szükség szerint ruházattal, illetve textíliával való ellátásáról, mentális gondozásáról, a külön jogszabályban meghatározott egészségügyi ellátásáról, valamint lakhatásáról (a továbbiakban: teljes körű ellátás) az ápolást, gondozást nyújtó intézményben kell gondoskodni, feltéve, hogy ellátásuk más módon nem oldható meg. Az idősek otthonában a szociális törvény 68/A. § (3) bekezdésében meghatározott gondozási szükséglettel rendelkező, de rendszeres fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő, a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött személy látható el. Az ellátásban részt vevők és az ellátásra várakozók kor szerinti alakulása:

Remény Szociális Alapszolgáltató Központ- Idősek Otthona

Kor csoportok	Ellátottak 2006.12.3 1.	Várakozók 2006.12.3 1.	Ellátottak 2007.12.3 1.	Várakozók 2007.12.3 1.	Ellátottak 2008.06.3 0.	Várakozók 2008.06.3 0.	Ellátottak 2009.12.3 1.	Várakozók 2009.12.3 1.	Ellátottak 2010.12.3 1.	Várakozók 2010.12.3 1.
0-18 Éves	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19-39 éves	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
40-59 éves	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
60-69 éves	2	1	3	1	2	1	-	1	2	1
70-79 éves	3	6	6	4	6	3	2	1	4	2
80- éves	16	6	16	6	17	7	19	5	18	2
Össz.:	21	13	25	11	25	11	21	7	24	5

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

A Remény Szociális Alapszolgáltató Központ kereteiben működő idősek otthona engedélyezett férőhelyeinek száma 23 fő. A működési engedélye szintén a tárgyi feltételek hiányosságai miatt határozott időre szóló, melyet a működést engedélyező szerv 2012. december 31-ig meghosszabbított. Az ellátási területe Csongrád Megye közigazgatási területe. Szakdolgozók száma 7 fő, mindegyikük szakképzett.

A működést engedélyező szerv a szolgáltatások működési engedélyét 2012. december 31-éig azzal a feltétellel hosszabbítja meg, hogy a szolgáltatások színvonala a 2007. december 31-i állapothoz képest nem eshet vissza, illetőleg legkésőbb 2010. december 31-éig az épületek akadálymentesítése megtörténik. Gazdasági okokból az épület akadálymentesítése nem tudott megvalósulni 2010. évben, a működést engedélyező szerv a működési engedélyt változatlan formában fenntartotta.

A Remény Szociális Alapszolgáltató Központ által nyújtott szolgáltatások

finanszírozása

Forrás	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év
Kiadás /e Ft/	56.263	59.337	62.014	57.270
Bevétel: /e Ft/	54.377	62.286	59.967	56.553
<i>saját/e Ft/</i>	13.479	15.465	16.335	16.434
<i>normatív finanszírozás /e Ft/</i>	15.472	43.597	40.863	34.694
<i>önkormányzati támogatás/e Ft/</i>	25.426	3.224	2.139	3.438

<i>átvett pénzeszköz, bevétel/e Ft/</i>	0	0	630	1.987
Dolgozói létszám /fő/	18	19	19	19

Pénzbeli és természetbeni támogatások

Csanytelek Község Önkormányzata biztosítja és a 12/2011. (VIII.22.) Ökt szabályozza a jogszabályban meghatározott rendszeres megélhetést nyújtó segélyeket. Ezek a segélyek a következők lehetnek: ápolási díj, rendszeres szociális segély.

A segélyezés formái még a meghatározott szükségletekhez igazodó támogatások (lakásfenntartási támogatás, közgyógyellátás), valamint az eseti segélyek (átmeneti segély, temetési segély, rendkívüli gyermekvédelmi kedvezmény).

Az önkormányzatnál a szociális rászorultságtól függő – rendszeres és rendkívüli – pénzbeli és természetbeni ellátások ügyintézését a Szociális Iroda látja el. Az ügyfélforgalmi adatokat és a megállapított rendszeres és rendkívüli támogatások számát az elmúlt öt évben az alábbi táblázat foglalja össze.

Támogatás formája	Önkormányzati támogatás összege (ezer Ft)						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Rendszeres szociális segély	5.691	11.275	18.650	22.555	10.873	6.083	6.300
Rendelkezésre állási támogatás	---	---	---	---	15.706	16.872	18.000 (Bérpótló juttatás)
Átmeneti segély	354	227	858	1.347	1.371	1.632	1.100
Temetési segély	315	541	420	360	255	225	250
Közgyógyellátás	1.622	1.520	768	455	121	207	360
Lakásfenntartási támogatás	101	---	154	565	858	1.610	2.500
Adósságkezelési szolgáltatás	---	---	---	---	---	---	---
Köztemetés	128	61	---	---	355	70	160
Ápolási díj	10.554	13.712	18.971	22.800	26.497	25.871	26.000
Időskorúak járadéka	2.295	2.617	2.723	2.800	2.658	2.442	2.700

Támogatás formája	Önkormányzati támogatásban részesülők száma (fő)						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Rendszeres szociális segély	24	71	75	84	104	24	25
Rendelkezésre állási támogatás	---	---	---	---	65	53	60 (bérpótló juttatás)
Átmeneti segély	88	57	214	111	142	215	150
Temetési segély	25	36	28	24	17	15	20
Közgyógyellátás	87	78	17	12	11	6	6
Lakásfenntartási támogatás	4	---	6	9	15	37	50
Adósságkezelési szolgáltatás	---	---	---	---	---	---	---
Köztemetés	2	1	---	---	5	1	2
Ápolási díj	43	52	65	80	84	81	82
Időskorúak járadéka	8	8	8	7	5	7	7

2.3. Egészségügyi ellátás

A településen két háziorvosi körzet működik. A védőnői tanácsadás két körzetben került kialakításra.

A településen egy fogorvosi körzet került kialakításra.

Csongrád megyében a *vezető halálokok* strukturális arányai az országotól minimálisan térnek el. A megye összes halálozásának több mint fele (mintegy 55 százaléka) a szív-érrendszeri és a daganatos betegségekből származik. A keringési megbetegedések okozta halálozás mindkét nem esetében meghaladja az országos átlagot. E betegségek kialakulásában az életmód szerepe jelentős. Fontos befolyásoló tényezők a helytelen táplálkozás, a dohányzás, túlzott alkoholfogyasztás és a mozgás hiánya. A csongrádi kistérség esetében megállapítható, hogy a keringési rendszer betegségei miatti halálozások adatai Csanytelek, Felgyő esetében magasabbak az átlagosnál. Ugyanez mutatható ki a daganatos halálozások esetében is, míg az erőszakos halálokok miatti halálozások adatai a kistérség minden településén magasabbak az országos átlagnál. Kedvezőbb adatokat figyelhetünk meg azonban a csecsemőhalálozás területén, ami Csongrád megyében – így a kistérségben is – évek óta jellemzően 10 ezrelék alatt van. A Központi Statisztikai Hivatal 2003. évi adatai alapján értéke megyénkben 7,0 ezrelék volt, amely az országos szinten kedvező érték, és közelít az EU országok átlagához.

A kistérségben az *egészségügyi alapellátás* minden településen megoldott, a szakorvosi ellátás viszont – kistérségi szinten is – hiányosságokkal küszködik.

Az orvosi rendelő épületének akadálymentesítése részben megoldott.

A szakorvosi ellátás Csongrád településen érhető el a Dr. Szarka Ödön Egyesített Egészségügyi Intézetben, melynek hatóköre az egész kistérségre kiterjed. A szakellátás körében 18 féle szakrendelés van, így többek között működik belgyógyászati, kardiológiai, sebészeti, idegyógyászati ellátás.

A közfinanszírozott kapacitás heti 420 szakorvosi óra és 180 nem szakorvosi óra által meghatározott. Az intézmény átlagosan évi 65-75 ezer orvos-beteg találkozás során, 230-250 ezer egészségügyi beavatkozás elvégzésével biztosítja a szakellátás keretébe tartozó gyógyító-megelőző egészségügyi szolgáltatást.

Többszöri átszervezés nyomán megszűnt a csongrádi szülőotthon és a kórházi osztály, így a kistérség lakói a szentesi, vagy a szegedi intézményekben kaphatnak kórházi ellátást. A mentőállomás Csongrádon van, Szentesre, Szegedre szállíthatja a rászorulókat.

A meglévő *egészségügyi szakellátás* fejlesztése érdekében időszerű lenne új műszerek beszerzése, valamint az eszközállomány korszerűsítése, hogy a kórházi ellátás hiányának ellenére a kistérségben élők megfelelő minőségű egészségügyi szolgáltatásban részesüljenek. A betegellátás minőségének javítását szolgálja az a központi informatikai rendszer, amelyhez a kistérség települései is tudnak csatlakozni. A rendszer megkönnyíti a betegek ellátását, és nyomon-követhetőséget biztosít. A Csongrádon működő mentőszolgálat jól felszerelt, s a szakember ellátottsága is megfelelő. A mentőállomás ellátási körzete kiterjed a kistérség minden településére.

Az egészségügyi ellátórendszerhez hozzátartozó *gyógyszertári hálózat* megfelelően kiépített, Csanyteleken 1 gyógyszertár található.

2.4. Oktatás

Csanyteleken mind az óvodai nevelés, mind az általános iskolai oktatás kistérségi fenntartásban lévő intézményekben valósul meg. Ezek:

- Csongrádi Kistérség Egyesített Alapfokú Oktatási Intézménye Szent László Általános Iskola
- Csongrádi Kistérség Egyesített Óvodája Csanyteleki Napköziotthonos Óvoda

A Csongrádi Kistérség Többcélú Társulása 2007-ben kidolgozta Társulási Közoktatási Esélyegyenlőségi Programját, mely önálló dokumentumban található. A halmozottan hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű gyermekek esélyegyenlőségének szempontjából az alábbiak mutatkoznak meg:

- A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók statisztikai adatai mind az önkormányzat, mind az intézmények nyilvántartásában jelenleg hiányosak, nem kellő mértékben történt meg a szülői tájékoztatás, a nyilatkozatok visszagyűjtése.
- Az iskolai napköziben alacsony a HH és HHH gyermekek aránya.

- Az óvodában a másoddiplomával és egyéb képzettséggel rendelkezők aránya alacsonyabb.
- Az iskolán kívüli segítő programokban – Útravaló program, Arany János program- való alacsony részvételi arány, vagy abban való részvétel teljes hiánya mutatkozik.
- A külterületen élő 3-5 éves gyermekek nem mindegyike jár óvodába. A beíratott – különösen a HH és HHH- gyermekek óvodába járása sem rendszeres.
- Kompetencia mérések eredményeinek kimutatása hiányos, különösen a HH és HHH gyermekek eredményei tekintetében.
- A szabadidős programokban –szakkör, nyári tábor, művészet oktatás- való részvételi arány a HH és HHH gyermekek körében lényegesen alacsonyabb.
- Épület felújítások, eszközfelújítások, bővítések szükségesek.
- Családi napközi, házi gyermekfelügyelet szolgáltatások nem elérhetőek.
- Orvosi, elkülönítő szoba kialakítására van szükség az óvodában
- Magas az eljáró óvodás és iskolás gyermekek száma
- SNI gyermekek magas aránya az óvodában.
- Az iskolás SNI gyermekek aránya meghaladja az országos átlagot
- Telephelyen belüli szegregáció, az osztályok közötti magas aránykülönbség az általános iskola 4. évfolyamán.

2.5. Közművelődés

Csanyteleken a közművelődési feladatot ellátó intézmény a **Nyilvános Községi Könyvtár**.

A település gazdag kulturális értékekben és fontos feladatának tartja a kultúra és a kulturális értékek ápolását, fejlesztését. Ennek érdekében dolgozta ki és fogadta el a képviselő-testület a 8/2009. (V. 29.) számú, a Helyi Közművelődési Feladatok Ellátásáról szóló önkormányzati rendeletét.

Ugyanakkor a település nem rendelkezik Közművelődés-fejlesztési koncepcióval, Intézkedési Tervvel. Ennek alapvető célja a nemzeti és az európai – és egyben a helyi, települési - értékek megőrzése. A megőrzésnél a szakszerű védelem és a felelevenítés mellett az elérhetőség, a megtalálás elősegítése is egyre fontosabb, ide értve a digitális

hozzáférés lehetőségeit is, illeszkedve a magyar kulturális stratégiához. A terv elkészítését, társadalmi programját az alábbi célok határozhatják meg:

- esélyteremtés,
- hagyomány- és értékőrzés,
- új értékek létrehozása,
- közösségteremtés erősítése.

Bár törekednek az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására, de alacsony számban vonják be a hátrányos helyzetű csoportok tagjait a programokba. Szükséges ezért olyan felkereső tevékenység folytatása, mely ezen alacsony intenzitáson változtat.

A társadalmi önszerveződés és öngondoskodás egyik legfontosabb alapját az erős civiltársadalom, a jól működő civil szerveződések jelentik. A települési civil élet megszervezésének jelenleg nincs gazdája. Ennek érdekében létre kell hozni egy olyan *Civil Fórumot*, mely koordinálja a civil szervezetek programjait, folyamatos bemutatkozást biztosítva ezáltal a helyi lakosoknak és az idelátogatóknak egyaránt. A településen működő egyesületek, alapítványok, közösségek egymás tevékenységét megismerő nyilvánossági fóruma kell legyen ezen kezdeményezés. Ugyancsak itt kell megemlíteni, hogy a település nem rendelkezik Ifjúsági Konceptióval, mely jelentősen befolyásolja a civil szervezetek részére a kiszámíthatóságot, így ennek megalkotása halaszthatatlan feladat.

2.6. Foglalkoztatási helyzet és munkanélküliség

A Csanyteleken élő 1819 munkaképes korú személy közül 200-an regisztrált álláskeresők. Ez a munkaképes korú lakosság közel 12 százalékát jelenti, mely magasabb a 8%-os országos átlagnál, de a munkanélküliek aránya ennél valamennyivel magasabb lehet. Az álláskeresők aránya az elmúlt 10 évben 5-7% között ingadozott. 2003 óta folyamatos emelkedésnek lehetünk tanúi, amely 2007-ben megállt és minimális mértékben csökkent ugyan, de azóta is folyamatosan emelkedik.

Összlakosság	Munkavállalási korú népesség	Nyilvántartott álláskeresők száma	365 napnál régebben nyilvántartottak száma	Járadék típusú ellátásban részesülők száma	Segély típusú ellátásban részesülők száma	BPJ, RÁT, RSZS (fő)
2871	1819	995	42	32	15	67

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, 2011. június

A Csongrádi kistérség szerényebb képzettségi mutatókkal rendelkezik, mint megyéje, itt ismét Szeged húzó hatását kell kiemelni. A többi csongrádi megyei kistérséghez képest azonban jók az eredményei: a felsőfokú végzettséggel rendelkezők (9,2%) és érettségizettek aránya (29,9%) például csak a Szegedi és Hódmezővásárhelyi kistérségben magasabb.

A jövedelmi viszonyokat jól tükrözi az alábbi önkormányzati adatszolgáltatás:

	Nagyon jó körülmények között él (családok becsült száma)	Jó körülmények között él	Közepes körülmények között él	Szegény	Mélyszegény
Családok száma:	10	150	340	400	100

2.7. Gender

A nemek esélyegyenlőségével kapcsolatban nem állnak rendelkezésre megfelelő adatok az önkormányzat birtokában. Jelen Programunk beavatkozási területein éppen ezért elsősorban ezek vizsgálatának elkészítésére és az esetleges beavatkozást sürgető problémák orvoslását írtuk le (lásd lentebb).

2.8. A fogyatékkal élő személyek helyzete

A fogyatékos személyekkel elsősorban a Szociális Ellátások Intézménye támogató szolgáltatása és fogyatékos személyek nappali ellátása foglalkozik. A szolgáltatás ellátási területe: Csongrád, Felgyő, Tömörkény, Csanytelek.

2.9. A roma és alacsony státuszú lakosság helyzete

Az önkormányzat becslése szerint a településen kb. 150 főre tehető a roma lakosság száma. A családok a településen belül, integrált lakókörnyezetben élnek. Döntő többségük azonban állandó munkahellyel nem rendelkezik és alulképzett. Az elmúlt években a romák helyzetét felmérő kimutatás nem készült a településen. Mindenképpen fontos, hogy társadalmi integrációjuk érdekében a felmérés elkészüljön és szükség szerint beavatkozások történjenek a szociális és foglalkoztatási integráció előmozdítása érdekében. Kisebbségi önkormányzat nem működik a településen.

3. INTÉZKEDÉSI TERV

Beavatkozási területekkel kapcsolatos általános elvek és fogalmak

Az intézkedési tervünk célja olyan beavatkozások tervezése, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra megoldást nyújtanak. Az Esélyegyenlőségi Programunkban kiemelt figyelmet fordítunk:

- az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, megszüntetésére;
- oktatásban, képzésben megjelenő sztereotipikus pályaaorientációra;
- a lakóhelyi szegregáció felszámolására;
- munkaerő-piaci, tevékenységi szegregáció visszaszorítása;
- a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására;
- a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésére, foglalkoztatási esélyeik javítására;
- az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítésére a helyi önkormányzat döntéshozatalában, illetve az általa fenntartott, vagy támogatott intézményekben, és az önkormányzat által ellenőrzött szolgáltatások körére;
- A hátrányos helyzetű csoportok tagjainak a döntéshozatalban, ill. a hatalomban való részesedésének elősegítésére.

A végrehajthatóság érdekében a tervezett intézkedések lehetséges forrásait is bemutatjuk.

A programalkotás során gondoskodunk a helyi esélyegyenlőségi program és az önkormányzatunk által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési terv összhangjáról.

Diszkrimináció (hátrányos megkülönböztetés)

Közvetlen diszkrimináció, ha neme vagy más hasonló személyes tulajdonsága következtében valakivel kedvezőtlenebbül bánnak, mint más – egyéb tekintetben hasonló helyzetű – személyekkel.

Közvetett diszkriminációnak minősül, ha bizonyos rendelkezések, intézkedések végrehajtásakor kiderül, hogy bár a felszínen semlegesnek mutatkoznak, egy jól beazonosítható csoporthoz tartozó személyek mégis látványosan többségben vannak azok közt, akiknek a jogszabály, intézkedés vagy munkahelyi gyakorlat hátrányt okoz.

Gender

A gender – az ember neme. De nem az a neme, amely a testével veleszületett, hanem az a neme, amely egész kis korától erre a testi-biológiai nemre ráakódik, rászerveződik. A gender nem biológiai természetű tulajdonság, mint a vércsoport vagy a hajszín. A gender lényegi eleme a személyiségünknek, olyan viszonyok – a férfi-női viszonyok, s bennük a saját ezekhez fűződő viszonyaink – összessége, amelyet a társadalomtól (elsősorban közvetlen környezetünktől) kapunk s építünk be személyiségünkbe.

Gender mainstreaming

A nemek egyenlőségét szolgáló politika: bármely társadalmi folyamat nemek szerint bontott adatokon, a nemek eltérő helyzetének, igényeinek ismeretén alapuló elemzése, a nemekre érzékeny, a nők és férfiak egyenlőségét szem előtt tartó tervezés és döntés.

Szegregátum

A népszámlálási adatokon alapuló: szegregátumnak nevezzük azokat a területeket, amelyeken az aktív korú (15-59 év közötti) lakosok legalább 50%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel, legmagasabb iskolai végzettsége pedig nem haladja meg a 8 osztályt.

Segélyezési adatokon alapuló: Szegregátumnak nevezzük azokat a területeket, ahol a rendszeres szociális támogatásoknak a lakossághoz/ lakások számához viszonyított aránya eléri a települési átlag kétszeresét.

Fogyatékoság

Megjelöli azt a tulajdonságot vagy tulajdonságcsoporthoz, amely rászorulttá teszi a gyermeket a gyógypedagógiai ellátásra. A közoktatási törvény meghatározása értelmében a gyógypedagógiai ellátásra jogosultak a testi és érzékszervi fogyatékosok (mozgáskorlátozottak, siketek, nagyothallók, vakok, alig látók, gyengén látók); az értelmi fogyatékosok (enyhén, illetve középsúlyos értelmi fogyatékosok); a beszéd fogyatékosok; „más” fogyatékosok (átható pervazív zavar [autista], a pszichés fejlődés egyéb zavara, valamint iskolai teljesítményzavar).

SNI

Sajátos nevelési igényről beszélünk azoknál a gyermekeknél, akiknek nevelhetősége eltér a többi gyermekétől. Iskoláztatási szempontú, nem diagnosztikus, a mai magyar közoktatási törvényben használatos. Az ebbe a csoportba tartozó gyermekek nevelése-

oktatása eredményességének érdekében biztosítani kell az óvodai, iskolai követelmények módosítását és a szokásostól eltérő, nagyobb mértékű pedagógiai segítségnyújtást. Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján

a) testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenességével küzd,

b) a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének súlyos rendellenességével küzd

Funkcionális akadályozottság

a gyógypedagógia új „fogyatékoság-főfogalma”, amely a funkcionális egészség bármely területén létrejövő zavar = funkcionális képességzavar, röviden = képességzavar, amely lehet a testi funkciók, testi struktúrák akadályozottsága, a tevékenység akadályozottsága (individuális síkon), és a részvétel akadályozottsága (társadalmi síkon).

Fogyatékos személy

Aki érzékszervi- látás-, hallásszervi, - mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben, vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

Akadálymentesség

Az épített környezeti feltételekre vonatkozó követelmény. A fogalom pontos meghatározását a Fot. az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Éptv.) 2. §-ának 1. pontjára utalja. Ez utóbbi jogszabály definíciója szerint akadálymentes az épített környezet akkor, ha annak kényelmes, biztonságos, önálló használata minden ember számára biztosított, ideértve azokat az egészségkárosodott egyéneket vagy embercsoportokat is, akiknek ehhez speciális létesítményekre, eszközökre, illetve műszaki megoldásokra van szükségük.

Az egyenlő esélyű hozzáférés

A közszolgáltatás egyenlő eséllyel hozzáférhető akkor, ha igénybevétele - az igénybe vevő állapotának megfelelő önállósággal - mindenki, különösen a mozgási, látási, hallási,

mentális és kommunikációs funkciókban sérült emberek számára akadálymentes, kiszámítható, értelmezhető és érzékelhető. Továbbá az az épület, amelyben a közszolgáltatást nyújtják, mindenki számára megközelíthető, a nyilvánosság számára nyitva álló része bejárható, vészhelyzetben biztonsággal elhagyható, valamint az épületben a tárgyak, berendezések mindenki számára rendeltetésszerűen használhatók és a szolgáltatások egyformán igénybe vehetők.

Közszolgáltatás

Az állami, illetőleg az önkormányzati feladatellátást nyújtó szervek, intézmények által nyújtott szolgáltatások, a működésük során kifejtett tevékenységek. Mindez lényegében magában foglalja a közsféra szolgáltatásait. Közszolgáltatásnak minősül továbbá minden ügyfélszolgálati rendszerben működő szolgáltató tevékenység, függetlenül attól, hogy ki a szolgáltatás nyújtója.

4. BEAVATKOZÁSI TERÜLETEK

Gender Mainstreaming

VIZSGÁLATI SZEMPONT	JAVASOLT BEAVATKOZÁS	
I. KULCSPROBLÉMA: A társadalmi problémák nemek szerinti értelmezésének, a nemek eltérő szükségletei ismeretének, illetve elismerésének hiánya		
<i>Van-e nemekre érzékeny adatgyűjtés, elemzés és értékelés az önkormányzat által felügyelt minden szakterületen?</i>	<i>Önkormányzati beavatkozások</i>	<i>Az önkormányzati intézmények beavatkozásai</i>
<p>Nincs</p> <p>(csak néhány, aggregált adat van nemek szerint is bontva)</p>	<p>A kötelező adatszolgáltatások áttekintése, rövid- és középtávú adatgyűjtési- és elemzési terv készítése.</p> <p>A meglévő adatok táblázatba rendezése rövidtávú feladat.</p> <p>A szükségesnek látszó hiányzó adatok esetleges gyűjtésére középtávú terv kidolgozása.</p> <p>Probléma-lista készítése (pl.: kiderül, hogy alacsony a női aktivitás, amit többek között az magyaráz, hogy a lányok ún. nőies szakmákat tanulnak akkor is, ha a munkaerőpiacon épp ezekre nincs igény.</p>	<p>szükségletfelmérés készítése a családsegítő, gyermekjóléti szolgálat és a házi orvos, gyermekorvos, védőnői szolgálat bevonásával</p> <p>„Szolgáltatástervezési koncepció” elkészítése érdekében (1993. évi III. törvény 92. § (3)-(10) bekezdése értelmében) a „bázisadatok” összegyűjtéséhez.</p>

VIZSGÁLATI SZEMPONT	JAVASOLT BEAVATKOZÁS	
<p>Van-e megfelelően felkészült, szakértelemmel rendelkező kapacitás?</p>	<p>Az önkormányzat beavatkozásai</p>	<p>Az önkormányzati intézmények beavatkozásai</p>
<p>Nincs</p>	<p>Esélyegyenlőségi – ezen belül gender mainstreamingre is felkészített munkatárs kijelölése (képzésre küldés), akinek feladateleírása tartalmazza a folyamatok gender szempontú elemzését is. Az önkormányzat, mint foglalkoztató esélyegyenlőségi (EE) tervének áttekintése: tartalmaz-e a vezetők, döntéshozók számára esélyegyenlőségi, ezen belül gender-ismereteket, problémákat tárgyaló képzést, tréninget. Az önkormányzat gender mainstreaming képzésre küldi egy-egy felelősséggel rendelkező szakemberét, ill., ha lehetséges, ilyen végzettségű, gyakorlatú munkatársakat alkalmaz. Az együttműködő szervezetek</p>	<p>Esélyegyenlőségi referens kijelölése, feladatkörének alkalmas kibővítése, képzésre küldése Intézményi esélyegyenlőségi terv kidolgozása Az egészségügyi, közoktatási, szociális szolgáltatók értékelő, elemző, esetmegbeszélő tevékenységük során tudatosan alkalmazzák a nemi szempontot. Szakmaközi tematikus esetmegbeszélések A nemek társadalmi helyzetére érzékenyített szakember(ek) alkalmazása, a nemek eltérő szükségleteit figyelembe vevő (pl. nők elleni erőszak áldozatait segítő) szolgáltatások biztosítása.</p>

VIZSGÁLATI SZEMPONT	JAVASOLT BEAVATKOZÁS
	<p>esélyegyenlőséggel (gender is) kapcsolatos attitűdjének, meglévő szakértelmének felmérése, megvitatása, az önkormányzati intézményekkel, a helyben működő szolgáltatókkal, munkaadókkal egyeztetett rövid- (azonnali) és középtávú (egy-két éves) beavatkozási terv készítése.</p> <p>Támogatja, elvárja, előírja az önkormányzati fenntartású intézményektől megfelelő számú munkatárs gender képzésen való részvételét.</p> <p>Kötelező és nem kötelező EE tervek, workshopok, képzések, érzékenyítő tréningek támogatása, egyben beszámolási kötelezettség útján értékelése, ellenőrzése.</p> <p>Kifejezetten a nemek eltérő igényeire irányuló szolgáltatások működtetésének támogatása.</p> <p>Lehetőleg kistérségi szinten biztosítandó a nemek helyzetével kapcsolatos korszerű szaktudással rendelkező szakember</p>

VIZSGÁLATI SZEMPONT	JAVASOLT BEAVATKOZÁS	
	alkalmazása	
II. KULCSPROBLÉMA		
A nők gazdasági függése, kiszolgáltatottsága: egyszerre oka és következménye a munkaerő-piaci esélyegyenlőtlenségnek		
<i>Melyek a nők foglalkoztatását (foglalkoztathatóságát) gátló főbb akadályok?</i>	<i>Önkormányzati beavatkozások</i>	
Kevés a munkalehetőség, még a részmunkaidős is. Bölcsőde, családi napközi nincs a településen, így nincsen lehetőségük az anyáknak, hogy gyermeküket helyben elhelyezzék.	A foglalkoztatott, az inaktív és a munkanélküli női lakosság főbb demográfiai adatainak áttekintése, teljes körű vagy reprezentatív vizsgálat elvégzése körükben a munkavállalást akadályozó vagy nehezítő tényezőkről.	
Probléma	Önkormányzati beavatkozások	Önkormányzati beavatkozások munkaerő-piaci szereplőkkel együttműködve
<i>A családi, magánéletbeli feladatok és felelősségek általában egyoldalúan a nőket terhelik.</i> (Mivel általában túlnyomórészt ők látják el a gyerekeket és az időseket, sőt, magukat a dolgozó vagy nem dolgozó férfiakat is, sokkal	Rövid távú változás érdekében felvilágosítás, kampányok. Azonnali változás érdekében: a gyermekjóléti és gondozási alapszolgáltatások, valamint az óvodai, a gyermekek napközbeni ellátását biztosító egyéb szolgáltatások esetében a férőhelyek bővítése.	Foglalkoztatási programok „nőket támogató” eszközökkel (gyermekfelügyelet, iskolai, óvodai nyitva tartáshoz igazodó programok), Háztartási, gondozói munka szervezése fizetett foglalkozásként, képzéssel, (férfiak számára is), Antiszegregációs foglalkoztatási programok (a

VIZSGÁLATI SZEMPONT	JAVASOLT BEAVATKOZÁS	
<p>érzékenyebbek a munkahely távolságára, a megkövetelt fegyelemre stb.)</p>	<p>Hosszú távú változás érdekében: munkaerő-piaci szervezettel közös program</p>	<p>szakképzőkkel együtt).</p> <p>Szakképző intézmények (munkaerő-piaci intézményekkel együtt is)</p> <p>Nemi antiszegregációs tréningek – a helyi munkahelykínálat figyelembevételével – annak érdekében, hogy oldódjanak a merev női-férfi foglalkozási határok.</p> <p>Az önkormányzati intézmények beavatkozásai</p> <p>Hosszú távú változás érdekében a nemi sztereotípiákat, megrögzött nemi szerepeket oldó rendszeres programok (pl. lányok műszaki-természettudományos orientációja) a közoktatási intézményekben minden korosztálynak a megfelelő szinten háztartási munkák társadalmasításával kapcsolatos programok</p>
Probléma	Önkormányzati beavatkozások	
<p>A nők anyagi kiszolgáltatottságát fokozza, hogy sokan nem</p>	<p>Munkacsoport felállítása a középkorú nők nyugdíj-jogosultságának felbecslésére.</p> <p>A Munkaerő-piaci intézményekkel együtt átképzés,</p>	

VIZSGÁLATI SZEMPONT	JAVASOLT BEAVATKOZÁS	
tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.	továbbképzés, foglalkoztatás biztosítása, alternatív foglalkoztatási formák szervezése – akár rotációval is – kifejezetten a veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők számára	
Probléma	Önkormányzati beavatkozások	Az önkormányzati intézmények beavatkozásai
<p>A gyermeküket egyedül nevelő nők gazdasági és jogi kiszolgáltatottsága nagy mértékű.</p> <p>(Az intézmények rugalmatlan nyitva tartása nehezíti a munkavállalást.)</p>	<p>Önsegítő anyacsoportokat szervező és működtető civil kezdeményezés támogatása, életrehívásának segítése</p>	<p>(civil vagy más szervezetekkel együttműködve is) önsegítő csoport szervezése saját erőforrások, szükségletek, kölcsönös segítségek, támogatások feltérképezésére, mozgósítására.</p> <p>Közösségi szociális munka módszereivel közösségi felügyeleti megoldások kidolgozása és biztosítása.</p>
Probléma	Az önkormányzati beavatkozások	
<p>Egyenlőtlen bérezés, foglalkozási szegregáció, „üvegplafon”</p> <p>A nők és férfiak foglalkozási (horizontális) szegregációja, és az ún. „üvegplafon” (a vertikális szegregáció) az egyenlőtlen bérezést és általában a javakhoz, kompetenciákhoz és</p>	<p>Kimutatás:</p> <p>az önkormányzatnál és intézményeinél dolgozók bére, keresete nem, korcsoport, beosztás, szakma vagy végzettség szerint, majd ennek alapján munkakör – munkabér – elemzés készítése.</p>	

VIZSGÁLATI SZEMPONT	JAVASOLT BEAVATKOZÁS
lehetőségekhez való egyenlőtlen hozzáférést eredményezi. A nők jellegzetesen az alacsony fizetésű munkakörökbe szorulnak.	
<i>Kell-e külön erőfeszítéseket tenni a fiatalkorú lányok védelme érdekében a szexuális erőszakkal szemben?</i>	<i>Az önkormányzat és intézményei, valamint a rendőrség beavatkozásai</i>
Nem	---
III. KULCSPROBLÉMA	
Szegénység, a reprodukciós jogok sérülése	
<i>A nők és férfiak politikai, gazdasági, valamint magánéletbeli egyenlősége szempontjából fontos, hogy a nők terveik, igényeik, képességeik ismeretében dönthessenek arról, hogy hány gyermeket akarnak szülni, mikor, s egymáshoz képest milyen időközökben. Ezeknek a tájékozott, felelős döntéseknek a hiányában sérült reprodukciós jogokról beszélünk.</i>	

VIZSGÁLATI SZEMPONT	JAVASOLT BEAVATKOZÁS	
<p>Van-e megfelelő tájékoztatás és hatékony segítség a településen a fogamzásszabályozás, anya- és gyermekgondozás területén?</p> <p>Igen</p>	<p>Önkormányzati beavatkozások</p> <p>Sz szakmaközi munkacsoport működtetése, az indikátorokhoz adatot gyűjt és szolgáltat,</p> <p>Programokat dolgoz ki, pályázik a kismamák biztonságának elősegítésére (orvosi ellátás, élelem biztosítása).</p>	<p>Egészségügyi és szociális ellátók beavatkozásai</p> <p>Kismamáknak (terhességre, szülésre, gyermekgondozásra felkészítő) csoport: – ez azonban nem jelenthet szolgáltatói kontrollt.</p> <p>Családtervezési programok tervezése.</p> <p>Önsegítő csoportok szervezése.</p> <p>„Férficsoportok a családért” program</p>
<p>IV. KULCSPROBLÉMA</p> <p>Aránytalan részvétel közéletben, gazdaságban, korlátozott hozzáférés, rejtett diszkrimináció</p>		
<p>Miképp alakul a nők részvétele munkaerőpiacon, a gazdasági és politikai döntéshozatali pozíciókban?</p> <p>Alkalmaznak-e antidiszkriminációs és esélyegyenlőség-politikai eszközöket, érvényesül-e (és mennyiben) a gender mainstreaming a településen?</p>	<p>Az önkormányzati beavatkozások</p>	<p>Az önkormányzat és az önkormányzati intézmények beavatkozásai</p>

VIZSGÁLATI SZEMPONT	JAVASOLT BEAVATKOZÁS	
<p>vizsgálni szükséges</p>	<p>Adatgyűjtés és elemzés a településen működő intézmények és gazdálkodó szervezetek munkaerő-politikájáról, különös tekintettel a nők és férfiak helyzetére.</p> <p>Adat- és információgyűjtés a helyi munkaadók fiatal, ill. kisgyermekes nők alkalmazásával kapcsolatos attitűdjéről. Igényfelmérés (mire lenne szüksége ahhoz, hogy fiatal, ill. kisgyermekes nőket tudjon alkalmazni).</p> <p>Helyi vagy térségi női civil szervezetek, valamint a nőket érő hátrányos megkülönböztetés elleni fellépéssel foglalkozó civil, szakmai szervezetek bevonásával a településfejlesztés főbb kérdéseinek áttekintése, javaslatok kérése „nőbarát” intézkedésekre, beruházásokra.</p> <p>Családbarát – tehát a férfi alkalmazottakat apaszerepükben támogató, megerősítő – vállalkozások önkormányzati elismerésben (lehet erkölcsi,</p>	<p>Pozitív intézkedések (pl. kvóta, ill. előnyben részesítés</p> <p>Kisgyermekes szülők foglalkoztatását könnyítő szolgáltatások támogatása (gyermekintézmények, közlekedés-szervezés, szervezett háztartási munka-segítés stb.)</p> <p>Kifejezetten a gyermek- és fiatal lányok érdekeit szem előtt tartó többszereplős egyeztetés folytatása a költségvetési tervekről.</p> <p>Programok a lányok majdani közéleti szerepvállalásának elősegítése érdekében.</p> <p>„Több nőt a közéletbe – több férfit a magánéletbe!” kampány.</p>

VIZSGÁLATI SZEMPONT	JAVASOLT BEAVATKOZÁS	
	<p>pénzbeli) részesítése. Gender-tudatos településfejlesztési stratégia kidolgozása civil szervezetek bevonásával.</p>	
Probléma	Önkormányzati beavatkozások	intézmények, munkáltatók beavatkozásai
<p><i>Várandós és kisgyermekes anyák kizorulása a munkahelyekről</i></p>	<p>Óvodáztatás, napközbeni gyermekfelügyelet, gondozószolgálat, munkába járó közlekedés szervezése, család-, ill. gyermekbarát munkahelyek támogatása stb. Kutatás támogatása, az eredmények közzététele, nyilvános megvitatása.</p>	<p>Kapcsolattartás a családdal a gyermekgondozás idején, Rugalmas foglalkoztatási formák biztosítása</p>

Romák esélyegyenlősége

VIZSGÁLATI SZEMPONTOK	SZÜKSÉGES BEAVATKOZÁSOK
Foglalkoztatás és szociálisügy	
<i>Mennyire értékteremtő közmunka programokban vesznek részt a roma munkanélküliek?</i>	<p>Az önkormányzatnak törekednie kell arra, hogy a közmunkák és közhasznú munkák során értékteremtő közmunka lehetőséget biztosítson a roma munkanélküliek számára is. A közmunkák kialakításánál előnyben kell részesíteni a hiányzó helyi szolgáltatások kialakításához szükséges humán kapacitás megteremtését, mint pl.:</p> <ul style="list-style-type: none"> családi napközi, házi gyermekfelügyelet, helyi foglalkoztatási információs pont létrehozása, roma pedellusok alkalmazása, roma pedagógiai asszisztensek alkalmazása, segítő pedagógusként munkanélküli pedagógusok alkalmazása, helyi civil szervezetek szakmai kapacitásainak fejlesztése <p>A közcélú foglalkoztatás elindításakor az ellátandó feladatok megtervezését a foglalkoztatottak egyéni képességeire, képzettségére és tapasztalataira szükséges alapozni, ezt előzetesen fel kell mérni, hogy a lehetőségekhez mérten mindenki a képességeinek és képzettségének leginkább megfelelő, hatékony és értékteremtő munkát végezhesen.</p>
<i>Milyen arányban alkalmaznak romákat az önkormányzatnál és intézményeiben, illetve a társulásnál és a társulás által</i>	<p>Az önkormányzatnak törekednie kell, hogy foglalkoztatóként maga is közvetlenül növelje a romák foglalkoztatási arányát, pl. azáltal,</p>

<p><i>fenntartott intézményekben?</i></p>	<p>hogy intézményeiben (polgármesteri hivatal, óvoda, iskola) roma szakképzett és nem szakképzett munkaerőt alkalmaz.</p> <p>Az önkormányzat és intézményei számára előírásra kerül, hogy a romák a közszolgáltatásokat ellátók körében legalább népesség-arányosan részt vehessenek. Annak elősegítésére, hogy ne csak szakképzettséget nem igénylő munkák elvégzésére alkalmazzák őket, olyan ösztöndíj, és gyakornoki programok megvalósítása indokolt, amely képzett roma fiatalok számára biztosít foglalkoztatási lehetőséget az önkormányzatnál és intézményeinél.</p>
<p><i>Az önkormányzatnak milyen eszközei vannak a helyi romák foglalkoztatásának növelésére a versenyszférában?</i></p> <p>Erre vonatkozóan eddig beavatkozás nem történt.</p>	<p>1. A helyi rendelet alkotása során, a helyi iparűzési adók, és a beruházási támogatások meghatározásakor, továbbá a támogatások igénylésékor a védett csoportok, köztük a hátrányos helyzetű és roma munkavállalók alkalmazásának növelését feltételül kell szabni.</p> <p>2. A közbeszerzések és helyi fejlesztések során olyan eljárást szükséges kialakítanunk, amely során előnyben részesíthetőek a hátrányos helyzetű és roma munkavállalók alkalmazását vállaló pályázókat.</p>
<p><i>Van-e az önkormányzatnál esélyegyenlőségi feladatokra kijelölt, és ezen a területen képzett munkatárs?</i></p> <p>Nincs, de a településünk lakosság száma 20 ezer fő alatti, így a tevékenység nem kötelező feladat.</p>	<p>Ugyan nem kötelező feladat, de a településen magas a hátrányos helyzetű csoportokhoz tartozó emberek száma, éppen ezért Esélyegyenlőségi Munkacsoportot hozunk létre az önkormányzat, annak intézményei, a hátrányos helyzetű csoportok képviselői és a létrehozandó Civil Fórum képviselőivel. A munkacsoport minimálisan félévente ülésezik</p>

	és értékeli munkáját.
<p><i>Az önkormányzat kommunikációjában tudatosan fellép-e a helyi társadalom esetleges előítéletességével, cigányellenességével szemben? A közpolitika helyi képviselői, döntéshozói megnyilvánulásaikkal elősegítik-e a kisebbségeket védő alkotmányos értékek érvényesülését és a társadalmi szolidaritást, ösztönzik-e a többség és a romák közötti hatékony együttműködést?</i></p> <p>Igen</p>	<p>Az önkormányzat és intézményei hivatalos kommunikációja minden szintjén, és az önkormányzati tisztségviselők, illetve az önkormányzat által foglalkoztatott köztisztviselők és közalkalmazottak viselkedésükben esélytudatosságot fejeznek ki: elhatárolódnak minden gyűlöletkeltésre alkalmas megnyilvánulástól és a szegregációtól, tudatosan közvetítenek a romákkal szembeni előítéleteket csökkentő szemléletet.</p> <p>Az önkormányzat minden vezető tisztségviselőjének és az önkormányzati intézmények vezetőinek felhívja a figyelmét a fentiekre, és az ezzel ellentétes magatartást vétségként szankcionálja, az érintetteket megrója és ösztönzi, hogy esélyegyenlőségi képzésen vegyenek részt.</p>
Egészségügy	
<p><i>Rendelkezik-e a település egészségtervvel?</i></p> <p>Nem</p>	Elkészítése szükséges
<p><i>Van-e betöltetlen körzeti orvosi praxis, vagy védőnői státusz romák által sűrűn lakott, szegregált településrész közelében?</i></p> <p>Nincs.</p>	Nem releváns
<p><i>Milyen arányban érik el a helyi romákat a szervezett központi szűrővizsgálatok? Milyen arányban vesznek részt a rendszeres szűrővizsgálatokon?</i></p>	Helyi civil szervezet, a védőnő és a körzeti orvos együttműködésében tájékoztató fórumok tartása a szűrővizsgálatok fontosságáról.

<p>Romákra vonatkozó felmérésekkel nem rendelkezünk, és a helyi civil szervezetek, valamint a körzeti orvos sem végez ilyen jellegű adatrögzítést.</p>	
<p><i>Szerepet vállal-e az önkormányzat az egészségvédelemmel kapcsolatos ismeretek terjesztésében, a helyi társadalom egészségtudatos attitűdjének formálásában? A hatékony egészségvédelem hangsúlyos eleme-e az önkormányzat által fenntartott közoktatási intézmények nevelési, oktatási programjának?</i></p> <p><i>Az önkormányzat által biztosított közétkeztetés - amely gyakran a helyi szegény családból származó gyerekek táplálkozásának elsődleges forrása -, megfelel-e az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak?</i></p> <p>Csak részben felel meg az önkormányzat, az egészségtudatos életmód kialakítása terén további felvilágosítás szükséges.</p>	<p>Az önkormányzat és az önkormányzati intézmények rendszeresen szerveznek a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók és a helyi roma közösség részvételével egészségvédelmi programokat, akciókat, és aktívan vegyenek részt az országos betegségmegelőzési kampányok (pl. szűrések) helyi promóciójában és megvalósításában.</p> <p>Az egészségvédelemre, egészségtudatos életvitelre és a megelőzésre vonatkozó ismereteket beépítése a közoktatási intézmények nevelési, oktatási programjába (a közoktatás minden szintjén, óvodától az iskoláig); és az óvodás és iskolás korosztályt közvetlenül célzó helyi egészségvédelmi programok megvalósításának ösztönzése és támogatása, kiemelt figyelemmel a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek és családjaik aktív bevonására.</p>
<p><i>Van e szemétkerakó, illegális szemétkerakó, döngkút a romák által sűrűn lakott szegregált településrész közelében (500 m-en belül?)</i></p> <p>Nincs</p>	<p>Nem releváns</p>

VIZSGÁLATI SZEMPONTOK	BEAVATKOZÁSOK
LAKHATÁSI INTEGRÁCIÓ VIZSGÁLATA	
MOBILIZÁCIÓS PROGRAMOK	
A településen nem található szegregátum.	
TELEPÜLÉSI FEJLESZTÉSEK	
	<p>A településen történő beruházások és fejlesztések nem eredményezhetik az alacsony státuszú lakosok szegregációját, vagy annak erősödését.</p> <p>A beruházások során előnyben kell részesíteni azon vállalkozókat, akik alacsony státuszú csanyteleki lakosok foglalkoztatását vállalják.</p> <p>Meg kell vizsgálni szociális szövetkezet létrehozásának feltételeit és szükségességét.</p> <p>Ifjúságsegítő szakember alkalmazására van szükség, aki a fiatal korosztály problémáinak megoldásában, illetve a szabadidő hasznos eltöltésében segít (pályázati pénzből)</p> <p>Tanodát szükséges létrehozni a hhh gyermekek fejlesztése érdekében</p>

Közoktatási esélyegyenlőség

VIZSGÁLATI SZEMPONTOK	BEAVATKOZÁSOK
Oktatási esélyegyenlőség érvényesülésének vizsgálata a településen	
<p><i>Biztosítottak, illetve (egyenlő mértékben) elérhetők-e az alábbiakban felsorolt közszolgáltatások a településen élők számára?</i></p> <p><u>Az alábbiak nem elérhetőek:</u></p>	<p>Meg kell vizsgálni, hogy milyen igények mutatkoznak a családi napközire és házi gyermekfelügyeletre.</p> <p>Amennyiben minimális igény</p>

VIZSGÁLATI SZEMPONTOK	BEAVATKOZÁSOK
<p>családi napközi; házi gyermekfelügyelet.</p>	<p>mutatkozik, családi napközi létrehozására van szükség.</p>
<p><i>A településen biztosítottak-e a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek óvodáztatásának és iskoláztatásának feltételei?</i> <i>Biztosított-e a település óvodás és tanköteles korosztályán belül a halmozottan hátrányos helyzetűek intézményes nevelése?</i></p> <p>Jelenleg elsősorban a külterületi lakott helyeken, tanyákon élő gyerekek közül van több, amelyik nincs beírva az óvodába, illetve többen rendszertelenül járnak.</p>	<p>A szülők tájékoztatása, a védőnővel, gyermekjóléti szolgálattal való együttműködés fejlesztése, rendszeresebbé tétele, illetve az utazás biztosításának megszervezése</p>
<p><i>A település alapfokú intézményei között fennáll-e szegregáció?</i></p> <p>Igen</p>	<p>A hh és hhh gyermekeket az intézményeken belül, a tanulócsoportokban is arányosítani kell</p>
<p><i>Meghaladja-e a helyben lakó gyermekek körében a sajátos nevelési igényűvé minősített (továbbiakban SNI) gyermekek és tanulók többi tanulóhoz viszonyított együttes aránya a mindenkor országos átlagot (vagyis jelenleg több 7%-nál)?</i> <i>Jelentősen meghaladja-e a helyben lakó gyermekek körében az enyhe fokban értelmi fogyatékosnak minősített gyermekek, tanulók többi tanulóhoz viszonyított aránya az országos átlagot (vagyis több mint 3%)?</i></p> <p>Igen.</p>	<p>Települési egészségügyi és szociális térkép elkészítése, kiemelten az alacsony státuszú lakosok által lakott településrészekre</p> <p>Preventív célú óvodafejlesztési program a pedagógiai munka modernizációja, az integrált oktatás, esélyteremtés érdekében</p> <p>Az sni gyerekek szüleivel konzultáció az SZB általi felülvizsgálatok rendszerességéről.</p> <p>Amennyiben ezek elmaradtak a szülők tájékoztatása arról,</p>

VIZSGÁLATI SZEMPONTOK	BEAVATKOZÁSOK
	<p>hogyan soron kívül kérhetik gyermekük felülvizsgálatát</p> <p>Az SNI tanulók szüleinek tájékoztató programok szervezése.</p> <p>Az iskolákban plusz gyógypedagógus alkalmazása, saját tanerővel, vagy utazó pedagógusi szolgáltatással</p> <p>A magatartászavaros gyermekek nagy száma miatt szükséges az iskolák és a fenntartója –illetve annak intézményei (gyejó)- közötti munka koordinálása.</p> <p>Prevenációs, komplex beavatkozásra van szükség.</p>
<p><i>Van-e jelentős (25%-ot meghaladó) eltérés a pedagógiai munka hatékonyságát mérő országos vizsgálatok (kompetencia mérések) eredményeiben az országos átlaghoz képest</i></p> <p>Igen</p>	<p>A kompetencia-mérések eredményeit, tapasztalatait megvitató tantestületi-, intézményközi-, kistérségi fórumok, szakmai munkaközösségek szervezésének támogatása és biztosítása az országos eredményektől való szignifikáns eltérések okainak feltárása és a beavatkozási lehetőségek meghatározása érdekében. A szükséges fejlesztések szakmai-módszertani és egyéb feltételeire vonatkozó</p>

VIZSGÁLATI SZEMPONTOK	BEAVATKOZÁSOK
	intézkedési terv kidolgozása.
<p><i>Roszbabak-e a halmazottan hátrányos helyzetű tanulók továbbtanulási mutatói az iskolában tanuló diákok általános továbbtanulási adatainál?</i></p> <p>Igen</p>	<p>Együttműködés olyan térségi civil szervezettel, amely Tanoda programot hajtana végre a településen</p> <p>Egyéni fejlesztési tervek kidolgozása a</p> <p>lemorzsolódások csökkentésére, a</p> <p>pályairányításra</p>

Fogyatékkal élők esélyegyenlősége

VIZSGÁLATI SZEMPONTOK	BEAVATKOZÁSOK
I. KULCSPROBLÉMA – FOGLALKOZTATÁS	
<p><i>A közsférában és a versenypiacon arányuknak megfelelő mértékben dolgoznak-e fogyatékkal élő munkavállalók?</i></p> <p>Erre vonatkozó program nincs</p>	<p>A térségi speciális szakiskola képzési profilját a munkaerőpiaci igényekhez kell igazítani.</p> <p>A helyben, vagy közelben működő cégekkel, vállalkozásokkal együttműködve munkahelyi gyakorlat megszerzésére irányuló programokat kell szervezni.</p> <p>Fogyatékkal élő munkavállaló alkalmazása az önkormányzatnál, önkormányzati fenntartású intézményekben.</p> <p>A fogyatékkal élő munkavállaló beilleszkedését segítő programokban való</p>

VIZSGÁLATI SZEMPONTOK	BEAVATKOZÁSOK
	részvétel.
II. KULCSPROBLÉMA – EGÉSZSÉGÜGY	
<p><i>Elérhető-e az egészségügyi ellátások a fogyatékkal élő emberek számára?</i></p> <p>Igen</p>	<p>Akadálymentes fizikai környezet biztosítása</p> <p>Egészségügyi dolgozók képzése, továbbképzése a fogyatékos emberekkel kapcsolatos ismeretekről.</p> <p>Az önkormányzati fenntartású, nem akadálymentes egészségügyi szolgáltatást nyújtó intézményeknél biztosítani az egyenlő esélyű hozzáférést, a fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés megvalósítása érdekében ütemterv készítése a források, felelősök, határidők megjelölésével.</p>
<p><i>Milyen az egészségügyi ellátórendszer és rehabilitációs intézmények közti információáramlás és együttműködés?</i></p> <p>Fejlesztendő</p>	<p>A rehabilitációs ellátást végző intézményekre vonatkozó információk összegyűjtése, azoknak az érintettek részére történő továbbítása.</p> <p>Az önkormányzati fenntartású egészségügyi szolgáltatást nyújtó intézmények ösztönzése a rehabilitálást végző intézményekkel való együttműködésre.</p> <p>Információs napok tartása az</p>

VIZSGÁLATI SZEMPONTOK	BEAVATKOZÁSOK
	önkormányzati fenntartású egészségügyi szolgáltatást nyújtó intézmények számára az elérhető rehabilitációs intézményekről és azok szolgáltatásairól.
III. KULCSPROBLÉMA – SZOCIÁLIS BIZTONSÁG	
<i>A szociális alapellátás szolgáltatásai hozzáférhetőek és elérhetőek-e a fogyatékos emberek számára?</i>	Nem releváns
Igen	
<i>A szociális szakellátás szolgáltatásai segítik-e érdemben a fogyatékos emberek rehabilitációját?</i>	Nem releváns
Igen	
IV. KULCSPROBLÉMA - OKTATÁS	
<i>Közoktatási intézmények elérhetősége, hozzáférhetősége</i>	
<i>A tanulók távoli közoktatási intézményekbe való bejárása megoldott-e?</i>	Nem releváns
Igen	
<i>A közoktatási intézmények akadálymentesek?</i>	Nem releváns
Igen	
<i>Az integráltan oktatható fogyatékos gyermekek részére van-e kötelező felvételt biztosító (kijelölt) oktatási intézmény?</i>	Nem releváns
Igen	
<i>Csak a közösségben nem oktatható tanulók</i>	Nem releváns

vannak-e magántanulói státuszban?	
Igen	
A szakiskolai oktatás és munkaerő-piacra való felkészítés	
Megfelelő számban állnak-e rendelkezésre integráló szakiskolák?	Nem releváns
Igen	
A befogadó szakképző iskolákban az SNI tanulók oktatásának személyi-tárgyi feltételei megfelelőek-e?	Nem releváns
Igen	
A szakiskolák nyitottak-e a munkahelyi gyakorlatszerzés lehetőségét kínáló programok bevezetésre?	Kistérségi szinten kezelendő
Fejlesztendő	
V. KULCSPROBLÉMA - EGYENLŐ ESÉLYŰ HOZZÁFÉRÉS	
A szolgáltatások szervezése megfelel-e az egyenlő esélyű hozzáférésnek?	Az intézmények dolgozói számára érzékenyítő tréning szervezése, amely által megismerhetik a fogyatékos emberek speciális szükségleteit, illetve felismerhetik azokat a helyzeteket, amelyekben személyes közreműködésre van szükség.
Nem	Az önkormányzat/intézmény szervezetrendszerén belül olyan munkatárs kijelölése, akinek kifejezett feladata és felelőssége az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése és folyamatos fenntartása.

5. PROBLÉMA MEGOLDÁSI TERV

Gender területen adatfelmérés és beavatkozások tervezése

<i>Feltárt probléma</i>	Nincs adatbázis és felmérés a nők esélyegyenlőségére vonatkozóan
<i>Elérendő cél</i>	Teljeskörű adatbázis készítése
<i>Beavatkozás</i>	Települési szintű felmérés, adatbázis alkotása és frissítése
<i>Felelős</i>	Települési önkormányzat által kijelölt munkatárs
<i>Partner</i>	Települési intézmények, ellátó hálózatok
<i>Határidő</i>	2012. december
<i>Kiinduló érték</i>	0
<i>Rövidtávú indikátor</i>	Működőképes adatbázis kidolgozása, a problémák feltárása, beazonosítása
<i>Középtávú indikátor</i>	Adatbázis töltése és frissítése, a feltárt problémákra beavatkozások tervezése és végrehajtása
<i>Hosszútávú indikátor</i>	Adatbázis töltése és frissítése, a feltárt problémákra beavatkozások tervezése és végrehajtása
<i>Indikátorok forrása</i>	Adatbázis megléte, beavatkozásokba bevontak száma
<i>Kockázat leírása</i>	Adatszolgáltatási hajlandóság alacsony, programok vitelének nincs meg a forrása
<i>Kockázatcsökkentés eszköze</i>	Széleskörű kommunikációs kampány, pályázatokon történő részvétel
<i>Erőforrások – humán és anyagi</i>	Humán: önkormányzati dolgozók Anyagi: pályázati lehetőségek által biztosítottak

Fogyatékos ügyben adatgyűjtés és beavatkozások tervezése

<i>Feltárt probléma</i>	Nincs adatbázis és felmérés a fogyatékkal élők esélyegyenlőségére vonatkozóan
<i>Elérendő cél</i>	Teljeskörű adatbázis készítése
<i>Beavatkozás</i>	Települési szintű felmérés, adatbázis alkotása és frissítése
<i>Felelős</i>	Települési önkormányzat által kijelölt munkatárs
<i>Partner</i>	Települési intézmények, ellátó hálózatok
<i>Határidő</i>	2012. december
<i>Kiinduló érték</i>	0
<i>Rövidtávú indikátor</i>	Működőképes adatbázis kidolgozása, a problémák feltárása,

	beazonosítása
<i>Középtávú indikátor</i>	Adatbázis töltése és frissítése, a feltárt problémákra beavatkozások tervezése és végrehajtása
<i>Hosszútávú indikátor</i>	Adatbázis töltése és frissítése, a feltárt problémákra beavatkozások tervezése és végrehajtása
<i>Indikátorok forrása</i>	Adatbázis megléte, beavatkozásokba bevontak száma
<i>Kockázat leírása</i>	Adatszolgáltatási hajlandóság alacsony, programok vitelének nincs meg a forrása
<i>Kockázatcsökkentés eszköze</i>	Széleskörű kommunikációs kampány, pályázatokon történő részvétel
<i>Erőforrások – humán és anyagi</i>	Humán: önkormányzati dolgozók Anyagi: pályázati lehetőségek által biztosítottak

Az alacsony státuszú emberek és romák esélyegyenlőségre vonatkozó problémák azonosítása

<i>Feltárt probléma</i>	Nincs felmérés a romák esélyegyenlőségére vonatkozóan, nincs adat a problémáik azonosítására, valamint a halmozottan hátrányos helyzetűekre vonatkozó pontos adatbázis és problémafelmérés is hiányos
<i>Elérendő cél</i>	Teljeskörű adatbázis és felmérés készítése
<i>Beavatkozás</i>	Települési szintű felmérés, adatbázis alkotása és frissítése
<i>Felelős</i>	Települési önkormányzat által kijelölt munkatárs
<i>Partner</i>	Települési intézmények, ellátó hálózatok
<i>Határidő</i>	2012. december
<i>Kiinduló érték</i>	0 romák problémáját felmérő intézkedés
<i>Rövidtávú indikátor</i>	Működőképes adatbázis kidolgozása, a problémák feltárása, beazonosítása
<i>Középtávú indikátor</i>	Adatbázis töltése és frissítése, a feltárt problémákra beavatkozások tervezése és végrehajtása
<i>Hosszútávú indikátor</i>	Adatbázis töltése és frissítése, a feltárt problémákra beavatkozások tervezése és végrehajtása
<i>Indikátorok forrása</i>	Adatbázis megléte, beavatkozásokba bevontak száma
<i>Kockázat leírása</i>	Adatszolgáltatási hajlandóság alacsony, programok vitelének nincs meg a forrása

<i>Kockázatcsökkentés eszköze</i>	Széleskörű kommunikációs kampány, pályázatokon történő részvétel
<i>Erőforrások – humán és anyagi</i>	Humán: önkormányzati dolgozók Anyagi: pályázati lehetőségek által biztosítottak

6. KÖTELEZETTSÉGEK ÉS FELELŐSSÉG

- Az önkormányzat vezetői és tisztségviselői valamint az önkormányzati fenntartású intézmények vezetői felelősek azért, hogy tudatában legyenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásoknak, biztosítsák a diszkriminációmentességet, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek. Felelőségük továbbá, hogy ismerjék az Esélyegyenlőségi Programban foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában; illetve az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a kijelölt programirányítónak.
- Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelősége, hogy megismerje a programot és magára nézve is kötelezőként kövesse azt.

7. AKCIÓTERV

Prioritások

Csanytelek Község Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Programjában a következő hangsúlyos elemek megvalósítására törekszik:

- Adatbázisok, felmérések készítése a kiemelt esélyegyenlőségi szakterületeken: gender, fogyatékkal élők, romák, halmozottan hátrányos helyzetűek

A helyzetelemzésben és intézkedési tervben felmerült esélyegyenlőségi kockázatok és problémák:

- Kockázatot jelent az adatszolgáltatási hajlandóság mind az adatbázis elkészítése, mind pedig a frissítése terén
- További kockázat a tervezett beavatkozások forrásának megteremtése

8. BEAVATKOZÁSOK

Azonnali intézkedést követelő feladatok:

- Gender területén adatbázis létrehozása
- Fogyatékkal élőket érintő adatbázis létrehozása
- Halmozottan hátrányos helyzetűeket érintő problémák felmérése, eddigi adatok ellenőrzése és frissítése

Középtávú feladatok:

- Adatbázisok frissítése
- Az adatbázis és a felmérések alapján a problémák azonosítása
- A feltárt problémákra beavatkozások tervezése és végrehajtása

Hosszú távú feladatok:

- Adatbázisok frissítése
- A feltárt problémákra beavatkozások tervezése és végrehajtása

9. INTÉZKEDÉSI TERV

Megállapított probléma	Cél	Intézkedés	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor rövidtávon (1 év)	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor középtávon (3 év)	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor Hosszú-távon (6 év)
A halmozottan hátrányos helyzetű gyermek beazonosítása, már 3 éves kortól.	Óvodások körében a halmozottan hátrányos helyzetűek felmérése	Felmérés készítése, egyeztetése a jegyzői adatokkal	Jegyző, fenntartó	2012. január 31.	Pontos kimutatás a hátrányos helyzetű gyermekekről	Pontos kimutatás a hátrányos helyzetű gyermekekről	Pontos kimutatás a hátrányos helyzetű gyermekekről
Esélyegyenlőségi referens hiánya az önkormányzatnál	Az esélyegyenlőség elősegítését és megteremtését célzó hatékony munka	Az önkormányzatnál dolgozó valamely kolléga esélyegyenlőségi képzésen való részvételének biztosítása	polgármester	2012. december 31. majd folyamatos	Egy munkatárs részvétele esélyegyenlőségi képzésen és a felállítandó kistérségi esélyegyenlőségi munkacsoportban	Programok, beavatkozások kidolgozása az esélyegyenlőség biztosítása érdekében	végrehajtás

Megállapított probléma	Cél	Intézkedés	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor rövidtávon (1 év)	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor középtávon (3 év)	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor Hosszú-távon (6 év)
Nincsenek adatbázisok és felmérések az esélyegyenlőségi területekre (Gender; Fogyatékos ügy; Roma ügy)	Adatbázisok létrehozása	Adatbázis készítése	Önkormányzat által kijelölt munkatárs	2012. december 31.	Az adatbázisok elkészülte	Adatbázisok frissítése	Adatbázisok frissítése
A közoktatási Esélyegyenlőségi Program intézkedésének megismertetése	Szakmai szervezetek működtetése	Lehetséges források megkeresése	Kistérségi iroda	2011. december 31.	Elvárások megismertetése és számon kérhetőség megteremtése	Az oktatás szakmai színvonala nő	Az oktatás szakmai színvonala nő

Megállapított probléma	Cél	Intézkedés	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor rövidtávon (1 év)	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor középtávon (3 év)	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor Hosszú-távon (6 év)
Közszolgáltatások közül a családi napközi, házi gyermekfelügyelet ellátatlan.	A bölcsődei igények teljes körű kielégítése családi napközi és a házi gyermek-felügyeleti szolgáltatás bemutatása.	A községben felmérésre kerül a bölcsődei férőhely igény.	védőnők	2012.	-	Igény esetén a szolgáltatás biztosításának feltételeihez kapcsolódó előkészületek (pályázat, normatíva)	Valamennyi igény kielégítésre kerül.
Óvodai ellátás igénybevétele külterületi, valamint HH és HHH gyermekek körében.	Valamennyi beíratott gyermek igénybe vegye az ellátást,	A külterületi és HHH gyermekek szüleinek megnyerése, hogy igénybe vegyék a szolgáltatást, illetve a	védőnők	folyamatos	A beíratott gyermekek óvodába járása javul.	Csökken legalább 10%-kal a 3-5 éves óvodába nem járó gyermekek száma	Csökken legalább 10%-kal a 3-5 éves óvodába nem járó gyermekek száma

		beíratott gyermek járjanak óvodába					
Az elszegényedő és szegény családok számának emelkedése	A rászoruló családok támogatása	Szociális bolthálózat kialakításának lehetőségének megvizsgálása, majd kialakítása	Szociális iroda	2011. december 31., majd a kialakítás 2012. július 1.	Csökken a gyerekszegénység	Csökken a gyerekszegénység	Csökken a gyerekszegénység
Jelzőrendszeres segítségnyújtásra várakozók száma magas	Minden igény kielégítése	Eszközbeszerzés, készülékek kihelyezése	Remény Szociális Alapszolgáltató Központ	2012. december 31.	Minden igény kielégítése	Minden igény kielégítése	Minden igény kielégítése
Idősek otthona nem akadálymentesített	Akadálymentesítés szükséges	Pályázat és megvalósítás	Remény Szociális Alapszolgáltató Központ	2012. december 31.	Akadály-mentes épület	Akadálymentes épület	Akadálymentes épület
Az orvosi rendelő épülete nem akadálymentes	Akadálymentesítés szükséges	Pályázat és megvalósítás	polgármester	2012. december 31.	Akadály-mentes épület	Akadálymentes épület	Akadálymentes épület
A civil életnek nincs	A civil élet	Civil Fórum	Polgármester	2011. december	Civil Fórum	Civil Fórum	Civil Fórum

gazdája a településen	szervezésének hatékonysága növekszik	létrehozása, működtetése		31.	működése	működése	működése
A település nem rendelkezik Ifjúságvédelmi, ifjúságsegítő koncepcióval	Hatékonyabb ifjúságsegítés	A koncepció elkészítése	polgármester	2011. december 31.	Hatékonyabb ifjúságsegítés	Hatékonyabb ifjúságsegítés	Hatékonyabb ifjúságsegítés
Alacsony foglalkoztatási esélyek az alacsony státuszú lakosok részére	A szegregáció oldása	Oktatási, képzési támogatások, felzárkóztató képzések, átképzések a hatékony munkaerő-piaci integráció elősegítése érdekében	polgármester	2012. december 31. és folyamatos	pályázat	Az alacsony státuszú lakosok 5%-ának megoldódik a tartós foglalkoztatása	Az alacsony státuszú lakosok 25%-ának megoldódik a tartós foglalkoztatása

10. MEGVALÓSÍTÁS

A megvalósítás saját erejű kivitelezése

Csanytelek Esélyegyenlőségi Programja alapján az önkormányzatnak biztosítani, és vizsgálni kell, hogy minden, a kistérségnek átadott, intézmény működését és munkáját érintő, és az esélyegyenlőségi szempontból fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumba és iránymutatásba beépüljenek és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó kötelezettségek és a program célkitűzései. Értékeli, visszacsatolja a program ellenőrzése során szerzett információkat.

Biztosítja az önkormányzati döntéshozók, tisztségviselők felkészítését a programban végrehajtandó feladatokra, felkészültségük értékelését és folyamatos továbbképzésüket az érintett területeken, az alábbi alapelveknek megfelelően:

- A személyes gondoskodás biztosítása során fokozott figyelmet kell fordítani arra, hogy az ellátásban részesülő személyek emberi és állampolgári jogai ne sérüljenek. Az intézményekben az egyén autonómiáját elfogadó, integrációját minden eszközzel segítő környezetet kell biztosítani.
- A lakosság széles körében tudatosítani szükséges, hogy az egyén és a társadalom felelőssége közös. A szociálpolitika értékei a társadalompolitika és a szociális munka értékeit ötvözi. Legfőbb alapérték kell hogy legyen: a lehetőségek, források és szolgáltatások mindenki számára egyenlő hozzáféréseinek a biztosítása abból a célból, hogy önállóan, megfelelő szinten tudják élni az életüket a segítségre szoruló emberek.
- A szakemberek úgy álljanak kapcsolatban a szolgáltatást igénybevevőkkel, hogy azok értékeit, személyiségét elfogadják, az emberi méltóságot tiszteletben tartják.
- A civil társadalom erősítése, a kirekesztés elleni küzdelembe való bevonása. Hatékonyabbá kell tenni közreműködésüket a helyi közügyek alakításában. Ennek

eszköze a társadalmi párbeszéd intézményeinek fejlesztése, a jogok és a jogtudat erősítése, továbbá a diszkrimináció és a társadalmi előítéletek elleni küzdelem.

- A lakossági kapcsolatokra is nagyobb hangsúlyt kell helyezni. Fontos, hogy az érintettek korrekt információkkal rendelkezzenek a szociális szolgáltatásokról, azok tartalmáról, a jogosultsági feltételekről és a hozzáférési lehetőségekről. A tájékoztatáshoz fel kell használni az elektronikai eszközöket, és az eddig működő tájékoztatási formákat is.

Az önkormányzat forrással nem rendelkezik a program kivitelezés kötelező feladatain túli eszközök anyagi támogatására, ám a jogszabályalkotása terén az igazgatási és önkormányzati feladatellátása során a Programelemek végrehajtására egyéb eszközöket keres.

A megvalósítást segítő egyéb eszközök

Kiemelt programelem	Meghatározott feladatok	Célértékek	Koordinációs feladat	Koordinációért felelős személy
IPR implementáció	IPR pályázaton való részvétel	Minden jogosult közoktatási intézmény	Pályázati dokumentáció összeállítása	Intézményvezető
Uniós pályázatokon részvétel	Pályázatfigyelés és éves pályázati terv készítése	legalább évente egy uniós pályázaton részvétel	Pályázati dokumentáció összeállítása	Polgármester
Hazai, normatíván kívüli támogatások igénybe vétele	Pályázatok, támogatások igénylése, jogosult kör tájékoztatása	legalább évente egy programban részvétel	Részvételi dokumentáció összeállítása	Polgármester
Képzések,	Képzésen való	Valamely	Képzések	Polgármester

továbbképzése k	részvétel	esélyegyenlőségi területen képzettséget szerezzenek a munkatársak	szervezése, részvétel a más által szervezett képzéseken	
----------------------------	-----------	---	---	--

11. MONITORING ÉS NYILVÁNOSSÁG

Monitoring

Csanytelek Települési Esélyegyenlőségi Helyzetelemzésének és Programjának monitoring vizsgálata az alábbiak szerint történik:

- A **Képviselő-testület** az önkormányzatnál dolgozó esélyegyenlőségi felelős beszámolója alapján éves értékelést készít, melyben meghatározza a fejlesztendő területeket, az eddigi eredményeket, a beavatkozások hatékonyságát, az új problémákat beazonosítja, amelyre megoldási javaslatot készít, valamint ellenőrzi a Program végrehajtásában feltüntetett határidők betartását és a végrehajtás teljeskörűségét. Ennek érdekében Települési Esélyegyenlőségi Fórumot hoz létre, melyek ülései minimálisan negyedévente megtörténnek, valamint részt vesz a kistérségi esélyegyenlőségi munkacsoport ülésein.

Felelős: Jegyző

Határidő: minden év október 30.

Nyilvánosság

An Önkormányzat a Programot és a beszámolókat saját honlapján, és az SZMSZ-ben szabályozott módon közzé teszi.

Szükséges továbbá minden elérhető eszközt és helyi médiát bevonni (honlap, tájékoztató kiadványok, rendezvények, lakossági fórumok, helyi sajtó stb.) a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

A program elfogadását követően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze. A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv nyilvánosságra hozatala.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására érdekében évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település

döntéshozóit, tisztségviselőit, az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

Az éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk, természetesen csak aggregált adatokat és információkat közölve, a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

12. KOCKÁZATELEMZÉS

Intézkedés	Az intézkedés megvalósulásának kockázata¹	A kockázat következményének súlyossága ²	A kockázat bekövetkezésének valószínűsége ³	A kockázat elhárításának, kezelésének tervezett módja
A halmozottan hátrányos helyzetű gyermek beazonosítása, már 3 éves kortól.	2	3	1	Széleskörű kommunikációs kampány az adatszolgáltatás előnyeinek bemutatásával
Nincsenek adatbázisok és felmérések az esélyegyenlőségi területekre (Gender; Fogyatékos ügy)	3	3	2	Adatbázis megalkotása és széleskörű kommunikációs kampány az adatszolgáltatás előnyeinek bemutatásáról, munkatársak képzése

¹ 1: nem súlyos; 2: közepesen súlyos; 3: súlyos

² 1: nem súlyos; 2: közepesen súlyos; 3: súlyos

³ 1: nem valószínű; 2: lehetséges; 3: valószínű

13. KONZULTÁCIÓ ÉS VISSZACSATOLÁS

Az Esélyegyenlőségi Program az önkormányzat, valamint a településen kistérségi intézmények közreműködésével készül.

A kiemelt problématerületekre a terület képviselőinek, szakembereinek részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk a problématerület beavatkozásainak részletes kidolgozása, cselekvési terv készítése és a területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői rendszeresen beszámolnak munkájukról a Képviselő Testület számára.

Az első elkészített programot az érintettek bevonásával és véleményeinek kikérésével 2012. szeptember 30-ig felül kell vizsgálni.

14. KÖTELEZETTSÉGEK ÉS FELELŐSSÉG (SZANKCIONÁLÁS)

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek, illetve csoportok, az itt meghatározott körben felelősek.

A Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a **jegyző** felel. Az ő feladata és felelőssége:

- Biztosítani kell, hogy a település minden lakója, a kistérségi intézmények, és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen az Esélyegyenlőségi Program, illetve, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és a településen működő közoktatási intézmények dolgozói ismerjék és kövessék a benne foglaltakat.
- Biztosítani kell, hogy az önkormányzat, illetve az egyes kistérségi intézmények vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget az intézkedési terv végrehajtásához.
- Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg kell tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni.

Az Esélyegyenlőségi Program megvalósításának irányításáért az önkormányzat részéről a **polgármester** felel. Az ő feladata és felelőssége:

- A Program megvalósításának koordinálása,
- A végrehajtás nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása,
- a szükséges esélyegyenlőségi munkacsoportok összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a településen működő intézmények vezetői felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a

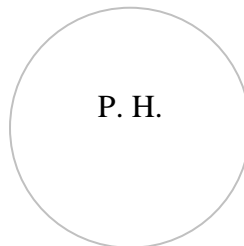
diszkriminációmentességet, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.

- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék az Esélyegyenlőségi Programban foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt.
- Az intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden **az önkormányzattal szerződéses viszonyban álló**, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje az intézkedési tervet, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe.

15. LEGITIMÁCIÓ

Csanytelek Község Esélyegyenlőségi Programját az Önkormányzat Képviselőtestülete a __/2011. (__.__.) Ökt. határozatával elfogadta.

.....
Forgó Henrik
Polgármester

Csanytelek, 2011. október .